

פחומר בהרו, לצורה אשר הפך בה, ולא מנע מונע ממנו שכבת זרע האב ולא מדם האם ולא מהמונות וההנהגה בשני הגידול והינקות והתחלפות האוויר והמים והארץ, כי יצרו כמניע לתכלית ימי הבחרות השלם ביצירותיו ובמדותיו, והוא אשר "קבל הנפש על תומה, והשכל על תכלית מה שביכולת האנושי והכת

קול יהודה

אוצר נחמד

מחסור לפעולה סוד בשום שלמות שלפני: מחומר בחרו לצורה. סנה ודאי שיגיע הכחות לחדש מלד מזו וחומרם ורכבתו, ורבותו שידומן שזוכים בלדס כל בלמות יחד כפס שלמדו הטבעיים. וכן יגיע החסרון מלד הגמלה מלידה מקד סוף נלחצת כמה שעודו להגמי הקבלה. ולאמנס החומר אשר בו נוח ס' להכר אל הורה, ר"ל הגמלה אשר חסן נס לייסע אותה במבחר הטיורים אלו כל בלי עולם ודאי שגם שיעסם סוף בתכלית בלמות: פמוז שכבת זרע מאב. אשר יאמרו סיום כי טעם סכן נמשך לפי מונע שכבת זרע על האב בהמימות אלו בקיירות והדומים לזה ירוסס סוף לו מאכיו: מרס האם. זרע הקקסה והדס שממנו ווון הולד נמטי אמו והטעם נמשך אחריו ג"כ: ולא מהמונות. ממוז אשר משתנה לפי המוונות אשר מורגל בהס. וככר נתבאר אלו דכדרי ספילוסוף סוף א': וההנהגה בשני הגידול. האדס עיר סרל יולד וזה סוף לרך מנסה ומנסה בימי נעורו לפסות אל התחיה והשלמות ולולא זה יאשר כסוס כסדר אין כיון, וכמ"ל מןן גנבר על פי דברו כי פי יוקין אל סוף מנסה (משני ל"ב), ולפי זה כפי העדר והסרון נביס ההנהגה ק לא יתגדל בו בשלמות: והינקות. כלומר סילוח והכרת: והתחלפות האוויר ר"ל. גם זה מבוחר כסיון א': כי יצרו וכו'. כי סנה אלו לעמל יולד ויכרן שיעבור כחון אלו סמקיס סטוכריס על רכאו הטבעיים ממנו בשלמות. ולאמנס אדס הראשון ילדו ס' בעסס אחה כליס הגניע לטוף ימי הכרת: השלם ביצירותיו. שלם בכחותיו ואיכריו וממוז על דרך ממונע בתיוקן סרלוי כליס הגניע להאי ימיו: ובמדותיו. כליס אשר ככר שקטו ממנו רתיחה הכרתו וסילוח, טענין ס"כ העכר רעס מנכרך כי סילוח וסכתירות סבל (קבלת י"א), והוא נכרל שלם ככל, טענין שאמרו כרק אלו טרפות כל טעסס כרליתס בקומתן נכרלו כדעמן נכרלו כליניסס נכרלו. וסירס מהסר"א ז"ל סהורה כל כל כריסס וליכויסס אלו קקוסס האכר לב, וזה ס' לדעמן נכרלו. וליכויסס נכרלו ס' על תכלית סרלה ממנו סהכל נכרל טעסס אחת. והסורס מאמר ב' ס"ל כהר ט"ז סכל מה סכרל אלוטס נכרל על שלמות כמותו (ר"ל סידול והקמה) ועל שלמות זכרותו ונכרל סמקיקו, והוא אמרו כליניסן נכרלו מן כבי סוף לכל סרליות ע"ל, קל סירס החוס' לשון כליניסס כסס סהוד: קבל הפש. קבל לשון חוק מלשון הגמלה ס' ספסוסי סהוד סקד"ס לטוסוף על ינוילס אלו קבל טעמוס, וס' סהוד בערך טקף סן סיווקוס עשוין למגדליס, וכנלרדת חיות כר קשר אומר מן עמודיס הללו קללותו מלמעלה וכספסאות מלמעלה וכן כללענין קן מרשיחט על חורס נדרסות לפסיון ולתאריסן, כ"כ סהוד. ולפי זה יסיה ססירות סחוק סקד"ס ט טעסס על שלמות. גם יס לרסר מלשון כפל וגס זה מלשון ח"ל ססיוו רט"ז כיויא כס' הארץ אשר אחס שוכב עליוס וגו' מלמד

לסיק ומסרה מזות סהר לאשה, ע"כ. וסס נאמר אחרי אמרו אדס סרלשון חלה סהורה סיה לעולם רכו. כמזכר למעלה אדס הראשון דמו של עולם רכו' סה"ל שפך סד האדס וגו' וגרמה לו חוס מיתה לסיק ומסרה מזות נדה לאשה, ע"כ. רמו כזה אל הרוחות המסילות מן הדס האדמי והס הקוספריס ומתכריס כיון כמות סהפס והגוף, כי סהפסיס לא יחבורו כי אס על ידי אלמעי סהרוחה הס למדרכה אלמעי כיון הגמלי והכלחי גמלי ומנו סכחככו סימן ס"ח. והנה בעל המאמר חילר אדס בשלמותו הקמר ובשלמות הזרע, ובשלמות האלמעי המתכר כיוסיס. והנה כלו שלם נכרל מפועל שלם: ולא מנע מונע ממוז וכו'. לא יכלו להסיק בשלמות יכר כסיו ית' הכריס אשר מטעסס לפסות מוז הטלד והס אשר עלה זכרוסס כסס ספילוסוף סימן א'. אך עס חיזה חילוף כפרסיס שטעמידך על טעמו אחר טעמוס הכיוור לדכר האכר סיוולסיס לקרלחתו. והנה דכרו אלטי שלם מונע שלמותו על אדס הראשון. לא ממוז שכבת זרע וכו'. כי סהככה זרע והדס חמר לאדס כמו סינכ סמוך לחימתו וספסר כהקמה סתניה. ולא מהמונות. אשר כללחו מרהס אמו חון מהס. סל בעדותו עזור ככטן המללה כמבוחר סימן א'. גם כל הדגברנה אשר יסיהבור חניו ואמו תאך קריוכו, על פי מדותיהס המתפשטות אלו סחוך סרגל החמירי. ודכך המוונות והסנהגה אמנס סיה לכלכל ממוז על אדס כפרס חנאו סנה סעמידה על עסס חומו בשלמות סהכל, ח"ל בשני הגידול, כענד המוונות, והינקות, כענד סהנהגה אשר כנינו כמישיס מוגדליס כעניסיהס אל שלמות החייס. וכפי הגלסל מן מהס סיה סיה מטעסס עוד לכו כיו חוייהס, כמו סיהנכר אללנו מאמר כהכזו כחליס כיו ככרו כיו כני עשוריס, כן מוז וכונו לשלה חוזה אל סמסרה להסיע שלמות התכלית המכוון, סף לא פעלו עולה למנוע שלמותו של אדס: והתחלפות האוויר והמים והארץ. והס טלשה ססודות אשר הוא יושב בקרקס. וכן עסס לדכריו מפני מה לא יכלו להסיק לו המוונות והאוויר והמים והארץ (כי אין ספק כשארסיס אשר לא סתיוקו כי אין לו אכ וגס כן כן וזה אין לו כיוס נכרלו). ואמר כי גם לא יכלו לו שאר המוונות שקדס זכרס. כי כפרס יכנינו ססויותיהס אקד לשוף אל דכרו כסיריס כקוים וככרטיח להסיק לשלמותו. יצרו כסוגיע לתכלית ימי הבחרות השלם ביצירותיו. וכן עסס שלמותו מוז איכריו: ובמדותיו. בתמונת הגופיות לענין הכה, והכו. והכפסיות המפסות גם כן אל המוז: והוא אשר קבל הנפש על תומה. ר"ל ח"ל כמותיה סודכו כעך שלם: והשכל על תכלית מה וכו'. סיה סללי על

וזכה האלהי אחר השכל, ר"ל המעלה אשר בה ידבק באלהים וברוחניים, וידע האמתות

אוצר נחמד

קול יהודה

תלמד שקל הקב"ה כל א"י והיתה תחתי, ויסיח המונן שכל הכח והשמונה אשר לאשר שיהיה בנפש לא ניתן לאדם כראשון משע מעט עם גדולו בדרך כל האלק שממנת האדם שתוספת בו כל עוד שיעסוק ויפגדל בעוונה, אבל ניתן לו שכל עם יצירתו, וכן הענין במדות ובהנחה הנפש שמתחזקת עם הגידול בכל בני אדם מה שלא היה כי כולם כראשון: והכח האלהי אחר השכל. ר"ל הגבוה או רוח הקודש אשר השכל אחר הגיע להקיים בעלו שהוא מדרגת אל הגבוה, כמאמר חז"ל אין הקב"ה מורה שיעינו אלל על הכס וכו' ונשש יעלה למעלה גבוהה. והנה אדם הראשון גיע למדרגת גבוהה תכלית המעלה וכו' דבר עמו אלא כדכתיב וישו ס' אלמים על האדם וגו': המעלה אשר בה ידבק באלהים וכו'. ענין זה פירושו שהנר במאמר ס' י' וי"ד (ע"י ק"י):

ובבר

על שלמות פעולתו כליו המעטק זמן רב בשנתה כל חכמה ועד מקום שידע מנעה: והכח האלהי אחר השכל וכו'. הוא הדבר אשר דברו החמישי סימן י"ב ח"ל. וכבר הלזיה הכח הדברי בקאי האלמים מהדבקו בשכל הכללי כמה שירוממוהו מהשהמש בהקפה והעיון ויסור מעליו הטורה בלמוד גבוהה, והקרא סגולה זאת קדושה והקרא רוח הקודש, ע"כ. עוד שם סימן י"ד והנה כבר תפחית לדמיונות נכסדות ובקשה מה שלא נתן לב יוצרך עליו ולא הושם בטבע צמר השגנו בהקפה אבל הושם זה בטבע הכתרים מסגולה הבורא יחברך הימים מזכי הכריאה בהנאים אשר הזכרנום יגיעו אחת הגשמות אשר ייטרו הקולם בכלל ויורו עליהם ומלאכיו יוראו קהלת אדם שאל

ידעו קהלת סתרי קהלת כמו שפאמר (מ"ב ב') גם אני ידעתי ההשו, וזאנהו לא נדע זה וזמה זה אם לא שיוואו בדרך הגבוהה, ע"כ. וכבר היה לו מקום לחלות בו שלא העיקר לשמוהו המנומה והאור והחיים והאצק ממי היומו גנו עין מקום שזה מכל זד, ופירומיו כדברי הרמב"ן נלעטים באיברים כמון ומקיימים את אוכליהם וכו'. אדם כי לא הוצרך לזה דקס ליה בדרבה ועדיף מיניה, והוא כי יצרו כמניע להגלית ימי הבהרות וכו', ובכן לא נשאר מקום להעיקוס למנוע שלימומו ממנו הואיל והיתה הגשמו חליו ממת כנראו. ועל מה שפאמר כי יצרו כמניע לתכלית ימי הבהרות וכו'. הסכימו ז"ל באמנם בכלל, כל משהה בראשית בקומקון נבראו בשעתן נבראו בציווק נבראו. וביאר עליו ההורא בענין ס' ל' כי כל מה שברא אמנם נברא על שלימות כמותו ועל שלימות צורתו ונבאה שנתמקרו, והוא אמרו בציווק נבראו כן כפי היא לכל האצרות, ע"כ (*). ועתה כי הלוקח הלכתי על ציור דברי ההבר, וכמון נכספתי ג"כ למאוס כפי טעם לחוף הברכה בין דברי לדברי הפירוק סימן א' עם היות שיהיה לפי הנראה סובבים בזה על קופס אחד עמנו. כי הנה קרה החלוק מלד סדרן ששם עלו הקרובים קודמים אל המנומה בלמרו ושאר קרוביו ואזויות וכו', והמוטם. והאלו אמר ולא מהמונות וההנהגה וכו', שהרי הקרובים בכלל הנגבה כלשאר דבריו. גם שם שיחר המנומה והקדים להם בלמרו ואיכיות מן האזיורים והאלרנות והמוטם והמיומות, ובאן הקדים המנומה סמוך לשכבת זרע האב זרע האם, והקדים האים ללרץ ובתחלות האזיר והמים והלרץ. וקרה ג"כ החלוק מלד השמיטו כבאן זכרון כמות הגללים והמזלות וכו' המוכרים שמה. ואבד מטם ממנו למר שהשמיטם ההבר כי יפוג לבו מלהאמין להם, שהרי מפי דעה סימן ע"ז שיש לשמש ולירח ולוכבים ועלים ע"ד המנום והקרוו וההרטבה והאיוב והתלויים בהם, וזכרנו שם מקומות אחרים אללו על קיום הדעת הורא, ועמיו לא ראהה ליימות כל זה אל ההזממות והקרי, כי אמנם לא יחשד בזה פועל הכס אשר לטונו המהר לדבר נהום שחכמה ודעה כמזכר בפתיחתנו. ואולם בהיות בעל המאמר האחד זולת בעל השנו, היה אפשר לדמות הספק בלמרו כי לא יפלא דבר למשפט השמעות לעון האדם מהם מלשון המבר, להיות כל אדם שורר בדבורו להיבי לו סדר מיוחד אשר יבחר בו ויקריב אליו. ואף גם זאת ראה ראייה לפעם זה דברים לא מחלטים ולא געלחים להכנס, ואשר לבבו פונה מהם הרעות מחונו לו להפך בריאות אדם. ובכל זאת לא יחטא בשמיטו בתמו תכלה להפגת הריעותו. וזאת התעודה לפעם החלוק אשר זכרנו, ויש בה כדי תמינה

(* ואמרו נב"ר ס' י"ד ויורו ס' אלמים את האדם עשר מן האדמה. רבי יודוס ב"ר סימון אומר עשר עולם על מלאכתו נברא. א"ר אלטור ב"ר שמעון אף חוס על מלאכה נבראה. א"ר יוחנן אדם וחוס כבני עשרים שנה נבראו. רב פאור אחר עשר זכר, אדמה קבס. ביורא היה מציא עשר זכר ואדמה קבס ביום שיבו לליו בריאים, ע"כ. כוונתו לתת מעט לכל האדם בלמרו עשר מן האדמה. ור"י יודוס ב"ר סימון עשר מלאשן עשר האילים, על קן אחר שענין הכתוב למר כי עובר עולם וכו' וכו' אדם הראשון על מלאכתו נברא ביום בחורותיו. והסופר ר"ל ליעזר בנס הוא נברא מעוהו. מן היום עם לבנו ופשה עשר כחו עובר המורה ועז כלל, ור"י אמנם סלד השום שכתב כי שמיטה על מילואים נבראו כי אדם לא נלמח על שבע הארים. ור"י יוחנן ב"ר אבהויל זמן למלאכה ביום נבראה, ואמר שבו כבני עשרים שנה, נח מברך מינו של אדם בניו וזכה ובעטם תומן בכל תבין. אולם רב הונא לא ראה מדברי הכתוב ראייה על ככה, עם שיהיה המתי מלד עמנו על פי המוצא אללו בכל משה בראשית כי בקומקון נבראו וכו' כלומר. וזאת לישב הכס בלמרו כי עז דבר עקבה קבס וכו'. ואולי ראו בלמרו עשר האזיורים הפעולה שמיטות, והימים והסופר, והלמרו אדם עקבה רנו אל השמים המתפעלות והם הלמות והיכנס כמנואר כרביעי מהסר אותם השמים בראשיתו. ואמר שכן דרך האומן גשמות, כי שמלכתה תשדול לסדמות אל טעוב בכל פעולותיה כמזכר סימן א':

וסגולת שת אנוש. וכן הגיע הענין עד נח ביחידים היו כלם דומים לאדם ונקראים בני אלהים שלמים "בבריאיתם" ובמדתם (ל"א בבריאיותם ובמדותם) ובאריכות הימים ובחכמות וביכולת, ובימיהם אנו מונים מאדם ועד נח וכן מנח ועד אברהם. ואפשר שדיה מהם מי שלא דבק בו הענין האלחי כתר, אבל אברהם בנו הית תלמיד

קול יהודה

אוצר נחמד

אמנם שם כאשר למדו והכינו ונמלא שלם השלימות האנושי, אמר בו ויולד בדמותו כללמו, ע"כ: אנוש. כבר ביארנו סימן מ"י. כי לא נוכל להוכיח מזה ההנגדות דעמו של חבר לדעת חז"ל ברשעה אלוט המוחזק אללם לעובד ע"י המוכרח שמה, כי הן לו יהי דעמו מסכים לדעתם עדיין שם ההגולה קיים בענינו מלד מה שהיה ברשע מולדו שיליד סגולה, כמו שיבא בספרו של מרת, כי ראה להזכיר זה אללו להיות בו ענינו מפורסם יוחר. אמנם על דבר אלוט ההלוי בתחלוקת, ואולי גם מרדשי חז"ל חלוקים עליו כמו שזכרו שם, סתם הדברים כי לא ראה להביא עלמו בין כלע המחלוקה ושמר סיו ולשמו לבלתי הדביע: וכן הגיע הענין עד נח ביחידים ובי' מדבריו ניכר שדעתו מטה לדעת המורה שלא היה אורך הפנים זולתי ציודים המכרים צמחוב כלל שאר בני אדם צדוות ההס היו שני מייחס פנים הטבעיות המורגלות, ועל זה כתב הרמב"ן שאין דעה טוחה הימנו מן הטעמים אשר זכר שמה. ונראה גם כן מדעה החבר שפעם אריכות ימיהם וחקפס של אלו היה צעבור חממה צההגת עלמם, וזה יראה שמה שהביטם החמות בין אריכות הימים והיכולת והראוי היה לסמוך יכולת לאריכות הימים כי שניהם להלך הגשמי יתקפו, אללו ששם החמות צמחעיתים הברות כי על ידי החכמה צההגת האריכות ימים והוסיפו אומץ, כי אמנם החכמה תעוז לחכם והחכמה מחיה את צעליה. ונוסף גם הוא כי צהיחס הלב והסגולה, כה מוצס אמיץ היה, כי זכות מזג אבותם

כללמו ויקרא את שמו שם. וכזה המורה ע"י מ"ח"י כי כל מי שקדמו צניס לאדם פרס הלידו את שם לא הגיעס אליהם זורה האנושית באמת אשר יסיו ללס אדם ודמותו וכו', אמנם שם כאשר למדו והכינו לו ונמלא שלם שבחמות האנושי אמר בו ויולד בדמותו כללמו, ע"כ: וסגולת שת אנוש. סמוכר שבעני שם היה אלוט, וגם ממנו ילא הויע הנכח הסגולה שבעני אדם: בני אלהים. כל הדורות שמאדם ועד נח היו נקראים בני אלהים בעבור המדות והשלמות הסכרים כסמוך. וזה נוטה לכנה הרמב"ן בזה שאדם הראשון צהייתו מעשה ידיו של הקב"ה היה צמלית השלמות בני וכזה ובקומה, ושאף שנקטס עליו מיתה היה מעבעו לחיות זמן רב וכשאר כל המנוול על הלך נחלקק עליהם האויר והלבו ימותס הלון וחסור: בבריאיתם. שנכראו על אופן היותם מתוקן וחקק צמחוב אשר בעבור זס הכריכו ימים הרבה. אמרו במדתם רבה ע"י ו' ויראו בני האלהים ולמה קורא אלוטם בני אלהים בני מתינה ור"ש כן לקום חתווייתו אמרי שהאריכו ימים בני עבר ובלו יסורין. רב הוא בשם ר' יוסי אשר כדי לעמוד על התקופות מלד בתכנות ומה המולדות, ע"כ: ובמדותם. שסיו אשוי מועט נכוס הקולס, כמ"ס שטיילס יום בצחק ציימס הסס. וללא יהיס סטירוס בבריאיתם, ר"ל שסיו בריאיתם וחוקים. ובמדותם, שסיו צמלית צמדות, וקעינן שאמר למעלה השלם ציניריותו ובמדותיו: ובאריכות הימים ובמדותם, ר"ל חממה תחתייתו הקצחה מן התכנות צמחך כנא השמים, ורצין לזה זמן הרבה כנודע: וביכולת. שהיה להם כח להכריד השעס האלסיה ולידע מעודות: ובימיהם אנו מונים וכו'. המנין מן שטייס שמן אדם ועד נח אלו יודעינן מהצטון אלו האשטיס מתססר ימי שטופיטס הנמרים צמחוב. ואלו סס שהאריכו ימים יוחר מווללס

מסיעיתם, פרס ישמיה עיניס צהפלגה ובמנול. ובכן יסורו ממנו השגח הרמב"ן אשר עשה כנגד המורה כמוכרח לעולה: ונקראים בני אלהים וכו'. יש בזה כדי תניית טעם לקראותם שם בני אלהים מפני היותם שלמים בבריאיתם, ר"ל צמחוס וכנהות נוסיות ונפשיית: ובמדותם. להיותם נפליים שמיחס נופלה על רואיהם, כאמרו הנפילוס היו בצחק ציימס ההס שסם בני האלהים שקדס זכרס. ונל"א כמוב שלמים בבריאיותם ובמדותם, והדברים קרובים לאמרו למעלה השלם ציניריותו ובמדותיו: ובאריכות הימים. כנראה שעיניס סוף ב' בראשית: ובכרבות. כמו שזכר המורה בשם, וכן ראוי שיאמר כי בכל דור דור הדברים לב אבות על בניס להטייב להשכיל, ובפירות העיד הכחוב ויתחקך חנוך את האלהים והלא הדברים קל וחומר אס בני קיין אשר היו צבעך אלו רמי הקוה, גדועים ורועיטס צמחעלו ומשייתס הזכיר מהס הכחוב יבל אבי יושב אהל ומקסה ויובל אבי כל חופס כבור ועוגנב וחובל קיין לוטש כל חורש נחשט וצדיל, והכמחה בזה התנהלו אותה מאדם הראשון עם היותה מיוחסת להם להתחוקס בכל חוקף איש איש צמלאלכחו אשר המה עושים, וכמו שזכרו חז"ל בצמחם (ב"ב ס' ב"ד) כל האומנות אדם הראשון למד את טעמא וחרסיה מהה מאדם (שעיה מ"ד) מאדם הראשון, ע"כ. כל שכן שהיתה צניס שם התכונים החמה רבה ועזומה וחופללת: וביכולת. כאמרתם המה הגבורים אשר מעולס אמיני השס. וזכר יכלה אחר החכמה עם היות ראוי לפי הנראה להסמך אלל אמרו שלמים בבריאיתם, להיות היכולת מן הכחות הנפשיית. והיה טעמו ממה שזכרנו כי החכמה תעוז להכס מעשרה שלייתס אשר היו צעיר, ועל דרך כי צמחובות העשה לך חממה, וכאמרו (שעיה ל"ו) עזה וגבורה למחמה: ובימיהם אנו מונים. לא בשאר הצנים שמאמר עליהם ויולד צניס וצמות, כי סס הקליפות ומינן השטיס ראוי להמשך צמחטי הלב והסגולה: ועוד

תלמיד לאבי אביו עבר, ועוד שהשיג נח בעצמו. והיה הענין האלהי דבק בהם מאבות אבותם אל בני בנים. ואברהם היה סגולת עבר ותלמידו ועל כן נקרא עברי, ועבר היה סגולת שם ושם היה סגולת נח, מפני שהוא יורש האקלימים השונים אשר אמצעותם וחמרתם ארץ נקען ארמת הנבואה, ויצא יפת אל צפון וחם אל דרום

אוצר נחמד

מולתם בדורות הסס: שהשיג נח בעצמו. אברהם הסיס מכיר לא נח על עולמו: סגולת עבר ותלמידו. מה שחפס עבר לכדו כי אפשר ג"כ הסיס תלמידו שם כן נח. אולי מפני הסיס עבר נביא כפ"ט בשנת (דף י"א) נביא גדול היה עבר שקראו אה בנו אלג: וע"כ נקרא עברי. לאשוקי ממז' רש"י ו'ל על פסוק ויגד לאברהם העברי כפ' לך נך ששני ר"ל מעבר ססס, שמה ק"ה הכתוב ללמדנו כפי הסיס. ועוד שלפי יוסף גמ אשין אל שם מיוחד לבני ישראל נכד רף בני ישמעאל ויש"ג גמ כן ראויים שיקראו בשם זה, וכדי הכתוב אומר כי תקום עבד עברי וגו' ואינו מדבר רק בנך ישראל, ולאמרי כי ימכר לך אחיך העברי, וכן דעת הראש"ב כפ' משפטים ע"ט: ועבר היה סגולת שם. ומה שכתב ששלמה הסגולה האחר מאלכסס ועד נח מפני ששפסוק נחמה, ואולי כיון ג"כ איוס מהס דומים לתרה מבלי שלמות, ורק ירחס הסגולה היע לאברהם מעבר, ולנכר מש, ולשם מנח: האקלימים חשובים. הכוזריים הקדמונים חלקו אה הישוב טלו שהוא חלק הסגולי לבצע ולשעות מזרסו לנפון. והסס האחרונים שהשיגס הישוב מן המשפס דע רוחב כפ' מעלות, וזה סוף עיקר הישוב, כי חלק הדרומי לא הסגולס בחוף הישוב מעבור רוב החס שבו, וגף לנפון לא השבו לישוב רק עד ס"ז מעלות, והוא ממקום שסיס והלילה שויס כמו במבוס ועד מקום שימצא יוס בלא יליס ויסיס כ"כ שעות במנח שמשמש כראש סרטן. וכן הלייל כ"ד שעות כהשמש כראש גדי, וכמו שהוא להרדים ס"ז מעלות במרחק מן המשפס כנודע במבוס. וכל חלק מן רוחב הארץ שבו יתוסף הסיס הארוך מ"י שסס נקרא האקליס. ולאחרונים ולפיכך כ"ד אקלימים. ולגלגל השבו שסס אקלימים עד ס"ז מעלות וממ"ח עד ס"ז מעלות לאקליס אחד. מתחת רוע הישוב שבו לדעתם מהקרירות וזין סכל ונפי, ותבו אקליס האחד עד ס"ז מעלות ונפי ויסיס הארוך י"ג שעות. ולפיכך האקליס הכוזרי נקרא אקליס סוסס כלומר ממנח מקור ומוס על עיני שום: אשר אמצעותיהם: וחברתם ארץ בנינו. ר"ל שם נש בחלקו האקליס הכוזרי והאמצע שבו הוא א"י, כמו שזעודע כי ירושלים י"ג מעלות מן המשפס הכי הוא האמצע רוחב הישוב שהוא ס"ז מעלות. ודעו שנתחלה היסס ארץ ישראל בחלק שם רק ששנעניס ככבוש מניס, ויה דעת רש"י ו'ל ע"כ לך כפ' ושכנעניס אז בחלק, וי"ל הסיס כובש אה ארץ ישראל מורעו של שם וקנו של אברהם שנתקן של שם נפלה כשחלק נח לבניו אה הארץ שנחמר ארץ בנינו של שם, ארמת הנבואה. שלא יתכן שיצמוד שום נביא מארץ אחרת אה לא שחלקו ונבואה היע"ל בארץ ישראל, שזעודע כהכרה מקומות מדברי חז"ל:

קול יהודה

ועוד שהשיג נח. כי היה אברהם אבינו כן ל"ח כאשר מה נח כדבר הראש"ב ע' נח: דבק בהם וכו'. ר"ל שזו מדה דבקה שזה בכלל, להיות ענין הסגולה מדלג ומקפץ בהס לפרקיס מלכות אנוה אל בני בניס: ועל כן נקרא עברי. כי קדוה הוא להיות זה שמו יהיה נזר מעבר מוריס הסגולה, כי ביה נתייחד מולתו לון לרזיס אהו, ולא מעבר ההר כי רביס אשר אהו רלויס כמוהו להתייחס אליו. והראש"ב ע' משפטים על כי תקנה עבד עברי, כורה על כי דרכו כי היווה נקרא אברהם העברי שצבור שמה מעבר ההר, יש בו נמוס לפני שיהי ראוי להיות עבר והרי. וכבר קדם דבריו ע' שמות אלל בילדכן אה העבריות כי כל שזוה ממשפחה עבר ואל אמונתו יקרא עברי וכו', ונפסה דברו על זה ע' משפטים אלל אמרו לשם וכרי וגו'. והתכס ספורנו גס היא בילד ויגד לאברהם העברי שמה מחתיק דבטוה עבר כמוהו: ועבר היה סגולת שם וכו'. הסיב פניו אחרותי לשוב על בילדור מה שסוהו הראשונה מהמקן הסגולה מנה עד אברהם, כי כאשר הקשה על עולמו מעינין אה מהמסיק לפי הגרסא ששלמה הסגולה, ובה בכלל השבוסו התיחבות אברהם אל עבר חזר להעמיד הדבר על שרשו להורות צבירור כי אברהם יורש עבר הסגולה מסגולה למגולה עד עולתו לסגולה נח: מפני שהוא יורש האקלימים השונים. אשר אל כפעת הרמב"ן ככתב על פסוק ומלכי דקם חלק שלם, כי גבול הכנעני מידיון ויכל כל ארץ ישראל, וגבול בני שס במזרח ממשח רחוק מארץ ישראל, ויתחמך כהשגתו על ש"ח כמה שכתב והכנעני אז בחרן שהיה הולך וכובש אה ארץ ישראל מורעו של שם וקנו של אברהם שנתקן של שם נפלה כשחלק נח לבניו אה הארץ שנחמר ומלכי דקם חלק שלם ע"כ. כי לפי דעת הרמב"ן לון משס רלוה על זה חף על דעת רז"ל שמלכי דקם הוא שם כן נח, כי קרוב אלינו הדבר לאמר שהלך מארץ ירושלים לעבוד שם אה ה' והיה להס לכה ללל עליון בשביל היווה אחי אביהס הנכבד. והרמב"ן עודנו עומד שברבו שמונבל הכנעני היה ירושלים. אולם אחרי כן הלך ילק וטשא חשך השגתו על רש"י במחמו, אלל אה חלק נח לבניו הארצות וקנו לשם א"י הרי זה כחחלק ככבוו על פיו וישוב כה בני כנינו עד אשר ידק מה שכתב רש"י שהכנעני היה הולך וכובש אה א"י מורעו של שם, חף אה טודה כי כהגלה נח הארצות לבניו וקו ארץ ישראל לשם, שהרי גס נזחא טעיה לבנו האלהיס. והיה דבריו הרמב"ן האחרונים מקום הוה לנו להעמיד דעת ההכר על חלה, כי האנס כעטוס כרמפ"ל ע"כ רש"י לא לנו אהס לא לנו: השויים. בשווי אריכתה האיקוים: ויצא יפת אל צפון. כסד

והרי"ק

דרוש. וסגולת אברהם מבניו יצחק, ודחיק כל בניו מהארץ הזאת המסוגלת כזי שתחיה מיוחדת ליצחק, וסגולת יצחק יעקב, ונרחה עשו אחיו מפני שזכה יעקב בארץ ההיא, ובני יעקב כלם סגולה היו, כלם ראויים לענין האלהי, והיה להם המקום ההוא המיוחד בענין האלהי, וזה היה תחלת חול הענין האלהי על קהל אחרי אשר לא היה נמצא כי אם ביחידים, וישמרם האלהים ויפרם וירבם ויגדלם במצרים, כאשר יגדל האילן אשר שרשו טוב עד שהוציא פרי שלם דומה לפרי הראשון אשר נטוע ממנו, רוצה לומר אברהם יצחק ויעקב ויוסף ואחיו, והיה מן הפרי משה ואהרן ומרים, וכמו בצלאל ואהליאב וכמו ראשי המטות ושבעים הזקנים אשר היו ראויים לנבואה מתמדת, וכיהושע בן נון וכלב בן יפונה וחור בנה של מרים וזולתם רבים. ואז היו ראויים להראות האור עליהם וההשגחה "ההיא" הרבנית (כ"ל האלהית הרצונית), ואם היו ביניהם מרים היו נגועלים, אך

אוצר נחמד

קול יהודה

שקדם סימן כ"ג: כלם סגולה. כלמדם ז"ל שהיה מטרו שלמה: וירבם וירבם ויגדלם וכו'. ע"ד מחמר הכתוב ובני ישראל פרו וישרו וירבו ויעלמו וגו', כי פרו וישרו ומרים אללו בזכרה אחת ממה שסובר יהוסף פרים כשרשים יולדות ששה בנדם אחד, והיה פריים לנרחה על כן הוסיף וירבם כנגד וירבו, וזרעם היה נכון. לפניהם בששם גדולה השלמים ורבוים שהיו להם במדרגת הפרי המוזכר במקום על כן הוסיף וירגלם שהוא כנגד ויעלמו: ואשר היו ראויים לנבואה מתמדת. כהגוון פ' בהעלותך ויהי כמות עליהם הרה ויתגבחו ולא יכפו, כי אין ביאורו אללו כדעת ספרי שלא התגבחו אלא אחת היום בלבד, ונפש המורה דבקה בה בפתיחתו לאמר ומהם מי שיצחק לו פעם אחת בלילה כולו, והיא מדרגת מי שנאמר בהם ויתגבחו ולא יכפו, ע"כ. רק כחונקלום שפרגם ולא פסקו. וכן דעת רש"י שהנבואה לא פסקה מהם: וחור בנה של מרים. והאחר זכרונו אלא כלב לפי שמרים אמו אשתו של כלב היכה, כלמדם ז"ל (בסוטה פ"ק) חור ממרים קא חלל, דחייב ומתם עובדה ויקח לו כלב את חפרת ומלך לו את חור וכו': וההשגחה ההיא הרבנית. אמר רבנויות להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, בין ההשגחה הסגולה אשר בה יענין האל ית' על הסגולה כלו, ובין הפרטים המיוחדת שעליה בקש ומכח היללוס אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה. וכן יורה לשון הסמוך בלמרו ואם היו ביניהם מרים היו נגועלים, כי למנם היה זה מורה על פרטיות ההשגחה שבימים, כלמרו כמי כ"ה ה"ה העדה שזכרה. ושעשה ונתמלה לעשה בתובה, רוצה לומר שהיה האל תראה מה שאמר יהושע לא חוולו לעבוד את' כי לאהים קדושים הוא וכו' עד אמרו ומה שהיה מעולם מרים בלרעה ועולם דב ואלהיהו וכו', ע"כ. ולפי כוונתם שכמו זו ההשגחה האלהית הרצונית הכונה

דחיק כל בניו. לא ישמעאל וזני קטרים, כדכתיב ויתן אברהם את כל אשר לו לנחלק ולבני יעלביהם אשר לאברהם נתן אברהם מהטוב וישלחם מעל יתה' כזו עזרתי חי קדמה אל ארץ קנן. ונרחה עשו. מן הקב"ה שנתן הארץ ליעקב כדכתיב ארץ אשר טובה עשית לך אהבה ולוועך: כמפני שזכה יעקב בארץ ההיא. בלוקה הכרחה מעשו ולקח בכרחה: וזה היה תחלת חול הענין האלהי על קהל. ר"ל עדי יעקב לא נודתו סגולות וכן גמור ותמיד כיוס עמון כולם אברהם יצחק ויעקב ויוסף. ואע"כ שהיו יולאים הסגולה מבני אדם וסם כיו דקיים גמורים כלותם שכתב עדי יעקב עכ"ל כיו עמון כרעם סגולה ולא נמלטו כיועל מס פסול ואילו אברהם יצא ממנו ישמעאל, ויתקף יצא ממנו עשו, ולפיכך לא היה אפשר שיהיה מל ענין אלהי על כל הבנים של אדם דיוק וסגולה אשר כיו קודם יעקב, רק שיעקב ואילו כבר מדק הסגולה ותקן כ' אשר היה בנריחם אדם הלאה ממנו הסגולה מבני אדם וקיים בבני יעקב וזרעם: וישמרם האלהים וכו'. שם היות שהיו אז קדושים מתורה ונאות ולא היה בהם השלמות על כמות עכ"ל נחמה שאברהם אשר היה מוצר בלבם דבקה בהם השגחה אלהית: ויפרם וירבם. כל ההלכות אשר היו מוכנים לאלה אשר השלמות לא תעשה עד כה: וישגחה הקלויות והסגולות אשר כיו עמון כרע עשו, ועכשיו ישגחה חמון שמדק כרע יעקב ויבניו או התלו לרוב כרעיו עזוב וכי: כאשר יגדל האילן וכו'. כשיעקב חלילן טוב גרעין או עקב ונטעין אחת סגן חף שם הנטוע ממנו אילו מוציא פירות טובות כמו חלילן הראשון עכ"ל יתגבחו הנטיעות מבני בלעזי וכו' עכ"ל יצא לכסוף פרי הדומם לפרי הראשון, כי היו האבות דחיים ליהושע בני אלהים כמו אדם הראשון, וכן משא ויוסף וישראל נשגחה: לנבואה מתמדת. שלא התגבחו אלא בלחם כיוס ספר"י ז"ל בפרש"י בהעלותך, ובמ"ש המורה בפ' מ"ה כי יש נביאים שנובחה נספקת ומן הכנה וזאת להם ויש הנפקין לגמרי: וחור בנה של מרים. כן הוא במדרש רב ויקרא בניו רש"י ז"ל פ' תשא בפרש"י וירא אהרן: וההשגחה ההיא הרבנית. ר"ל השגחה שרשית כפי אשר לאהיט בני ישראל עד דעת רבני העם. ונראה שז"ל הכניית לאחורי דמות הסלוטוסים שבשגחה רחמנא לילן מהאי דעפא.

אך הם בלי ספק סגולה כאשר הם בתולדתם וטבעם מן הסגולה ויולידו מי שיהיה סגולה, ונוזהרים באב המטרה בעבור מה שיתערב בו מן הסגולה אשר תראה בבנו או בכנ בנו כפי מה שתודרך הטפה, כמו שאמרנו בתרה וזולתו ממי שלא נדבק בו הענין האלהי אך בשורש תולדתו שיוליד סגולה, מה שלא היה כן בתולדת כל הנולד מהם ויפת. ונראה כזה בענין הטבעי כי כמה יש מבני האדם שאינו דומה לאב כלל אך הוא דומה לאבי אביו, ואין ספק כי הטבע ההוא והדמיון ההוא היה צפון באב ואע"פ שלא נראה להרגשה, כאשר היה צפון טבע עבר בכניו עד שנראה באברהם:

צו אמר הכוזרי זאת באמת היא הנדולה הנמשכת מאדם, ואדם היה הנדיל ששכריות

קול יהודי

הטובה מנולדת על השגחה הזאת המיוחדת הנמשכת מלמעט יתברך לכל זמן ועל לכל חפץ לא כהשגחה הטבעית המאודתה המיד על אופן אחד בלתי מהפכה: אך הם בלי ספק סגולה. אמר זה כנגד המפקפק שיאמר אם כן שהיו ביניהם ממדים ראוים לניעול לא ירחק ממנו מקום להגות בו עבודה לעגל מלתי האלהים כדבר הכוזרי סימן ל"ב. כי כשה יאמר ליעקב שאין זה מהידי עובו זה אלוהי, כי כך עוב לישאל במעלה הסגולה ותקפה בזה עומדת לעד: כאשר הם בתולדתם. שגילו מן הסגולה: וטבעם. שם הוא יודתו נהרתי הסגולה. היה על שמי מייס, אם סגולה עצמי, ואם סגולה הוגלים מהם. וז"ל ויולידו מי שיהיה סגולה: ונוהרים באב המטרה וכו'. וזה בין בדיני שמים ובין בדיני אדם. אם בדיני שמים, אז"ל בזהב פ' תולדות אל ויהי רעב בחרץ. קוב"ה אורח רוגיע עם רשיעו בנין דישוק מכהון גועה טבא בעלמא, כמה דליק אברהם מתרה דליכו גועה טבא וטרשא ותולקא טבא לעלמא, ע"כ. ואם בדיני אדם כבר אז"ל פ' יש נוהלין שאין מעבידין הנהל אפילו מברא בישא לברא טבא דלא ידעיין כי זרעא טיק מייחבו'. וזולתו וכו'. אפשר שרמז בזה לאות. ולא זכר בסיבות להיות עינו מוטל בספק כמו שזכרנו:

צו אמר הכוזרי זאת באמת וכו'. לא הבין הכוזרי עד הנה להיך הדברים מגיעים

בכל מה שהביע החבר מפרשה גדולה ואמתו הנמשכת מלב האדם וסגולתו, כי אחר לא ידעתי מי זאת עולה ממדברך נאוי מקושרת מור ולבונה מקול אבקת רובל, שקיל טיובה ופדי אחזרי, שהרי נעלה משמים ארץ ומה זאת מעלה נשארם אחר עון הכפירה בצלמים. והן הן הדברים שזכר ה' ז"ל, כי אם יש בכל מה שהאריך החבר למעייתו עד הנה, אין אומר ואין דברים להחלולתו עמו על בלי משמע קולם אל המלך:

אוצר נחמד
הסגולה מבני אדם ואין בהתלולו החלודות מאדם עד א"ל ע"ה כמה שאמר למעלה והבאר שהיה כסם מי של דבק בו הענין האלהי כמרה וכו', ותהבט כספור א"ל ע"ה שבו נגמר הפרי הראשון מכל לילין שברכו טוב, ועשה שירש כהנמל לא אהים ואמר שאם יש בחור הדורות אשר נמנו מאדם ועד אלוהים ממדים כמו תרה, הם בעצמם היו נגעלים, ר"ל נמאסים מן הכס ולא נדבק בעצמם שום ענין אלטי והסתתרו ועז' היו נמנים בחור סגולה בני אדם בעבור שהיה עמון כזה ועם להויד הסגולה כאשר הם בתולדתם וטבעם מן הסגולה, ר"ל כמו שהם נולדו מן הדקוים ואינם הראשון היה סגולה בני אדם ולפיכך היה כהם להויד הסגולה דומה לאינו הראשון, כמשל הכרי מילין שברכו טוב: ונוהרים באב המטרה. בני אדם האדם הממרה וטוב על רצונו בעבור כן שמיד ללא ממנו, כענין שאמרנו חז"ל שהקב"ה היה עם על שפי אמות עמון ומואל בעבור שילאו מהם רוח המאוביח ונעמה העמונית, וכ"ה בזהב פ' תולדות קוב"ה אורח רוגיע עם רשיעו בנין דישוק מכהון גועה טבא בעלמא, כמה דליק אברהם מתרה דליכו גועה טבא וטרשא ותולקא טבא לעלמא, ע"כ. כפי מה שתודרך הטפה. כפי אורח חסן אשר ירד שיוקף החומר הטע, ולפעמים יהיה בעת קרוב ויהיה נראה האור כגנו ולפעמים כגן בנו או דבור שאחריו: כל הגולד מהם וימית. כל הנולדים הם בדמות הקליפה הסמומת אה סחרי בלשאר מנדככה עתה נח וילאם הפרי משם והקליפה מהם ויפת, ודמיון היה בשאר החלודות שילא משם עדיין היה ערוב ספולתו עד יעקב, שעליו לאמר ואנכי נעשהו שוק כולו וזע אמת (ויכתיב ב'): הדי צפון. היה עמון: טבע עבר. תפס עבר לדמיון בעבור שהיה גיאו ועל שמו אנו נקראים עברים כזכר למעלה:

צו זאת באמת היא הנדולה וכו'. הכוזרי חכם להבאר בדברים, ומכ"ה החכר גדלה דבריו בסיון שקדם הרפס לי מעט עד שאלא אלך גדולה העם. הכוזרי קבל ממנו שדאי כך ראוי שתמשך גדולה להיולאים מאדם הראשון וכוודאי שימאל חלק מנעונו אשר להם מורשה הגדולה סחיא, אך

בכל מה שהאריך החבר למעייתו עד הנה, אין אומר ואין דברים להחלולתו עמו על בלי משמע קולם אל המלך: **אמר**

(*) והוא טעם אמר ושיעו להוקיסו בתלו כמו שזכרו חז"ל פ"ק דברכות כי מת אהם בעוה"ז ולא תהיה לנשיא' א"ל ימאלי כולי האי ימאלי מבוט דלא עסקה כשריה ורביה א"ל והא אמרו לי דנפקי ממאי בני דלא מעלו א"ל בני כשי כעבי דרמנא למה לך ליכנייך לך לעבאי ומאי דיתא קמי קוב"ה לעבדי וכו', ע"כ. וכמה על זה כרי"א (מ"ב כ') ע"ה טעם שקב"ה כל זה לפי שמתן מהבנהו והוא קורא כדורות מלאש וראה בתכמתו בעליונה שאע"פ שיכיה מנכס רשע נחש טרף ושקרב ואמון בנו כזווח סה ילא ממנו וישיאו שמואל לא היה לפניו מלך ישר בעיני ה' ושלך כלל דרכי דוד אביו, וזה היה הכרי מנח יולא מהעלים כרעים הסם, ע"כ:

שבבריות הארץ ונתייבה לבם הגדולה על כל הנמצאים בארץ. אבל איה הגדולת הזאת מן החמאת הזאת :

צו אמר החבר כי האומות כלם בזמן ההוא היו עובדים צורות, ואילו היו הפילוסופים מביאים מופת על היחוד ועל האלהות לא היו עומדים מבלי צורה שמכוונים אליה ואומרים להמונם כי הצורה הזאת ידבק בה ענין אלהי וכי היא מיוחדת בדבר מופלא נכרי. ומהם מי שסיהם זה אל האלהים, כאשר אנתנו עושים היום במקומות המכובדים אצלנו עד שאנו מתברכים בהם ובעפרם ואבניהם, ומהם

איצר נחמד

קול יהודה

צו אמר החבר כי יהודה וכו'. כלל כוונה בהקבלות עמו אשר עשו חת העגל על הקוטב סוכב הולך. שלא היה ענינו האלל רק להיות כבוד אלהים בצורה גויה, ר"ל שזיריד על הצורה שהיא המורגשת ורוחניות קדוש מאלהי ית', לא משום סוכב ומזל כנראה מדעת קב"ה מורה פרשה כי שהא' רק כענין הורדה המכניס בניה המקדש בלשון שמשן להם להגדיל ולהאדיר כוונת לשמים על ידי המורגש האלהי הבוא. וזה להם תמורה מה שהיו מזהים על ידי משה לוחות וארון עם כרוכים שימול צם הענין האלהי ויקבילו עד תהלה אל ענין כוונת הפלגים למרום שמים ויממשו לעומתו כספור מפלאות המים דעים. והיה הוא ותמורתו יהיה קדש לפי כוונה זו. ואין בחטאים דף עבודה זרה כי הם עבירה שבעבר במלוא פרטיה על דעה קוים לנשות כל מדעת עממם הפך ממחרר לא חטאם רק פסל וגו'. כי חמס אין אלו יכולים להגיע אל הענין האלהי כי הם במשעים מזוים מלח האלהים כדבר החבר בשלישי סימן כ"ב.

ואין אנתנו רשאים לחדש פעולות דומות לאלהיות כי לא תהלה ולא דעה עם עבוד חת ה' אם לא יורם מדרכיו ללכת בצורחותיו. ותהלה הורה כי מקום מכשולם על ישראל היה ממנהגם של אומות. כי הם עם בני ישראל יעוים תהלהם מההדמותם בחלום כמו שיבא בתי סימן מ"ו: ואילו היו וכו'. ר"ל עם היות הפילוסופים מביאים מופת על היחוד אשר לא יחכן עמו גשמות כלל, ועל האלהות, ר"ל היותו יתברך הוא התמול והמנהיג הסולל שרואי לרוממו כמלמד הפילוסוף סי' ה', לא היו הפילוסופים ההם והאפיכורסים ובעלי הכרחות עומדים מבלי צורה וכו'. עם היות הצורה היא גשמית. רק היו אומרים להמונם כי הצורה הזאת ידבק בת ענין אלהי שופע עליה. לא שהצורה היא תמיד אללם ענם האלהי: וכי היא מיוחדת ברב' מופלא נכרי. ודומת זה הלשון כחצ המורה בראשון

כל מלחה ששם בני ישראל הוא קדוש והוכה כמעלת אחי כדמות מדוע חטאו והתא הגדולה הזאת הכותרת הכל, ומס שלמות נשאר להם עוד אחר עובס אלהי אבותם ועשו להם עגל מסכה ולא אחר מה שלא עשה קל לכל גוי, וארי ירדו למדרגה ביותר פחותה שכלל בני אדם :

צו אמר הרבר רבו. אחר שכתבתי כודם לדבריו שרואי שיקרא לשם הם כגולת בני אדם, הואיל נבאר לו שעוד עדנה לא ירדו בני ישראל ממעלתם עד כל בני אדם, ואף לא פנה ח"ו לכתחש חלבי אבותם ללכת אחרי אלהים אחרים: כי כל האומות היו עובדים צורות. כל בני אדם בזמן הסוף היו אומות לב ועליו כשר וכל אמונתם לא היה רק בצורה המורגשת לעין נפסיהם משעם ידי אדם: ואילו היו הפילוסופים וכו'. ר"ל מלמד עקשותם ותעלותם בעבודות וזות דהיותם הסוככים עוד הסיפוס סרה מאלוהם שקשרה בלבם לומר שמי אשר לעבוד ירלחם מלחתי תמונה גשמית נגד עינם, ואע"פ שהיו הפילוסופים מביאים מופת שאל אחד בלחך וסיו מקבילים להאמין האחדות בשמים, עכ"ז היו אומרים כי נדבק לוקן נורה חלבי גשמיית אשר אללם ויתחוו בתוונתם: ידבק בו ענין אלהי. ששם אלהים חותם על זאת הצורה: וכי היא מיוחדת. ר"ל הצורה הזאת אע"פ שהיא עין ואכן משעם ידי אדם עכ"ז יאמרו שיש לה פלוי ויחיד משאר צורות שפיות ידי אדם: בדבר מופלא נכרי. ר"ל זו ותיודב כמו שאומרים ד"ם שאוכלת או שופס או מדרכת עם נבואי הסקר. או ר"ל שמוחמת כדבר נפלא והוא שישתחו אלהים ויכבדו אותה והוא דבר מופלא ויכבד שישוה הכל מבריות נה: ומכאן מי שמיחהם זה אל האלהים. לא אל כוכב רק שאלהים משעים על הצורה: כאשר אבחנו עושים היום במקומות המכובדים וכו'. מהם שחשבים כי ידבק בצורה זאת ששם אלהי דומה למה שאנתנו עושים במקומות המכובדים ענין כתיביות ובתי מדרשות אלו וטובין כבוד במקומות אלו יוכר מכל המקומות, כמלמד מ"ל פרק בני העין כתיב כסיות וכתי מדרשות אלו וטובין כבוד במקומות אלו יוכר מכל המקומות, ע"כ, והיותו מפני ששם ה' השוכן שם, וכענין שאמר ברום ינמות על פסוק ומקדשי תיראל לא תן המקדש הזה מתיחל אלא ממי שזוכן זו: עד שאנו מתברכים בהם ובעפריהם ואבניהם

סוף פ' ה' בענין האדם. וי"ל וכאשר יחד האדם בענין שהוא זר בו מאל מה שאין קן כדבר מן הממלאים מתחה נגלל הירת והוא ההשגה השכלית אשר לא ישתמש בה חוש ולא משעה גוף ולא יד ולא רגל דמה לוחם כשנתנה הכורה וכו', ע"כ. אף כאלו נבאר שצורה זו מחיחלת מכין כל שאר הצורות כדבר מופלא נכרי וכו' עד שם מלך כוונה זו סביב הוא מראה דמות הכבוד. או מתחלה בה הטענה ויבואל המכריים הממלאים בני אדם בענין זו מאל: שמיחהם זה אל האלהים. לא אל רוחניות כוכבים, רק אל ענין אלהי שופע משם ומיהים אליו, כי אין סוף גממתם בצורה היא לעטדה שום נכרה בלתי לה' לבדו אשר ממנו לפי דעתם טוללות הכרומיות ההוא ולכבוד עמו בלחשתהם יקר יתנו: בבקבות המכובדים וכו'. אלו כתיביות כסיות וכו'.

יסתם מי שמיחה אותו אל רוחניות כוכב מן הכוכבים או חיל מן החיילים או מערכת מזל וזולת זה, ולא היו מכבימים הדמון על תורה אחת אלא בצורה מורגשת שמכוונים אליה. והיו בני ישראל מצפים למה שיועד אותם משה שיוריד להם ענין

קול יהודה

וכתי מדרשות אשר בהם שמתהו ונכרעה לפני ה' המשקן שמו שם לפי דעתו. וכמעט נסיונו לני להאמין שמתהו זה על המקומות המקודשים בדרך ישראל שלא מההנרכים בהם בלבד שמה. והיה כונה מן המשימה ממה שמך לזה עד שאנו מורבכים אלה ובעפרם ובאביהם. כל עומה כאלו דכריו בהם המכונים ופוסים עם אמרם ז"ל פרק בהרע דכרונות על הציבות ארץ ישראל, ר' חייא בר גמלא מגדיר בעפרה שלאמר כי ראו עבדיך את אביה ואת עפרה יתמונו. והיה מסביר פנים לזה מה שזכר בחמישי סימן כ"ז על ביאור הכתוב הוא וז"ל. ר"ל כי ירושלים אמה הגנה כשיחשבו בני ישראל לה הכלית הכסף עד שיוחטו אביה ועפרה, ע"כ. קף רומי בקרבי היה הארץ ומהשב לתקן נההמה עד שאלו מתהרכים בחלוק, ז"ח בנ"ף למטן היות

אוצר נחמד

ואבנידים. אלו מחכמים אילינו העפר והאבנים שנמקמות הקדושות, ואילו נקדושה ארץ ישראל אמרו כסף כחובות אצל מנצח בימי דעכו שיר"ז ז"ל סלעים דעכו, ור"ל שהיה נוסף האבנים של עכו שהוא ארץ ישראל, עוד שם ר' חייא בר גמלא מייגדר בעפרה שנאמר כי ראו עבדיך את אביה ואת עפרה הגלגל שזכרנו בסיון ח'. מן שימיים אורחו. ר"ל הסכל הוא: אל רוחניות כוכב וכו'. יאמר כי כוכב סלוני משפיע על הבורה היא: או חיל מן החיילים. אחד מן ז"ל נזרחה הגלגל בסיון ח'. מערכת מזל. אחד מ"כ מולות: ולא היו מסכימים הדמון על תורה אחת וכו'. ר"ל הסיון לא היו מקבלים שום תורה מגלי שימיים להם נורה מורגשת נשמת: שמכוונים אליה. הסיון היו חוקקין דמוחה נבחהם עד שמקבלים ירלחה על פניהם, כי ח"א לקבוט יראה לבל הסיון זולת ענין מורגש חוקק דמיוט נדבר ההכר נכרביט ס"ג וסלעים ביאורו סימן ה' ע"ג: שיראו

למה זו הורחה מהגלגלים, תחלה מגדיר מתרגום וגללו את האבן ומגדירין ית אבנא. לולא ראייה שחלה הדבר במקומות המכובדים בלבד לא בדרך ישראל בכלל כאשר היה מן הנהלות לו פתח פני כוננו את המאמר הוא. ועוד כי באמרו אחר כך מפני מה שלאנונו טהנים זו היום מעשות בחיים ובחירתנו אוחס מדלנו להם והתכרמו בהם, להורות נתן בלבנו כי בכלל המקומות המכובדים וכו' כל בחי נכסיות נבשמע כלל מקום שכן אילינו חוזה לדרך. על כל נעו אמות הספים ויעמוד מרחוק מן הביאור הזה וישפוט שטוב כי הוכנה לכלל בני מקדש מפני שאלו מתהרכים בהם היוהמה מאמינים שהכרכה מליים באלמחשבה, ואנחנו חמדים נקדושה עפרה ונכביהם על זמן אשר נקרא שמש עליהם. וכבר ביאר עליהם ההכס סלוננו סוף פ' בהר סיני מאמר הכתוב ומקדשי ייראו באמרו שהם המקומות המקודשים בגלות, והם בחי נכסיות ובהי מדרשות אע"כ שחבר בית המקדש כלאמרו ויהי להם למקדש מעט. ואח"כ (מגילה פרק בני העיר) לולא בחי נכסיות ובהי מדרשות, ע"כ (*). לולא שאפשר לפרש לשונו הראשון על כללות הארץ הקדושה שעם היהיה היום שמה ומשמה עדיין היא קדושה ועומדה ולא מנעה ה' מכונו. ולאנונו היום עוקרי ממש המקומות ההם המכובדים אללנו עד שאלו מתהרכים או מההרכים בהם, על דרך רבי חייא בר גמלא המחבר למעלה. זה נהיוטנו מאמינים כי עדיין דמדומי ממה ויגזונו אור הענין האלהי ויפלו אורם עליהם ממנה הטיבנה הסתהרה אשר יזכיר בחמישי סימן כ"ג, ויהיה ענין הדמיון כי בעלי האורות וההכרחה יאמינו שידבק בן ענין האלהי וכו' כלאמר אנונו מאמינים ששכינתו שורה בדרך ישראל על העמים וכל האבנים. ונהפשה לשון אחרון באמרו מפני מה שלאנונו מאמינים זו היום מעשות בחיים וכו', על הבחי נכסיות הנעשים בכל מקום כלאמר: ומהם מי שמיחה אותו אל רוחניות וכו'. כבר קדם דברנו על זה סימן ע"ג: כוכב מן הרבובים. המשעה כוכבי לכה: או חיל וכו'. משלשים ונש נזרחה הגלגל השמימי שזכרנו סימן ח': או מערכת מזל. מ"כ מולות כבאזור. וכסדר וזכרחה הולך ומוסיף כי זכר תהלה כוכב פרטי מנצפה כוכבי לכה. ואח"כ קבוט כוכבים מהירלי נבצאים. ואח"כ מערכת המולות אשר ייחלם יוכרז ממה האזור. וכת קבוטם שם גדול אחד מאשר חוזה לו: אלא בצורה מורגשת שמכוונים אליה וכו'. כי כונה האדם ההגבר מחד עד להפיהו באלמחשות דבר מורגש. כדבר ההכר נעמו נרבינו סוף סימן ג'. והסלעים ביאורו סימן ה' באמרו ולא חממנו למתהכס שיאמר כי מחשבתו מהגברת על סדר עד שיגיע אל כל הענינים האריתים באלותה בשלנו נבדד מכלה שיאמרן אל מורגש וכו'. הלא תראה שאיך יכול לכלול כל עניני סלקך נבמהשנה לבדה בלתי קריאה ולא הכול לבטור עד מלה דרך משל נבמהשנה לבדה בלא דבור וכו'. ע"כ

(* ועל קדושה זו אמרו ז"ל (פרק בני העיר) בתי נכסיות ובהי מדרשות ארץ ענין בן קלות רשע וכו' ומכדיים ארץ ומרביטין ארץ. ועל זה כתב הרמב"ם בלכות תעלה פ' י"א בתי נכסיות ובהי מדרשות ורגין רשע כנו ומכדיין ארץ ומרביטין ארץ וכו'. ע"כ. ושם פרק בני העיר שניט אמר ר' יודאס ביה נכסיה שחרב ארץ מטידיין בחסות ואלן מטיילין בחסות הנליט וכו' שנאמר והבטוחי אה מטידיים, קדושתן אף כספן שוממין. ואלה היא כוננה על סדר סדר הרמב"ם שם בלכות תעלה פרק י"א באמרו בתי נכסיות ובהי מדרשות שחרבו נקדושתן וכו' ועומות וכו'. ע"כ:

ענין מאת ה' שיראו אותו ויקבילוהו כאשר היו מקבילים עמוד הענן ועמוד האש בצאתם ממצרים, אשר היו מביטים אליו ומקבילים ומגדלים אותו ומשתחיים נכחו לאלהים, וכן היו מקבילים עמוד הענן אשר היה יורד על משה בדבר אתו האלהים והיו עומדים בני ישראל "ומשתחיים (ל"א משתחיים) נכחו לאלהים. וכאשר שמעו העם דברי עשרת הדברים ועלה משה אל ההר להוריי להם הלוחות כתובים ולעשות להם ארון להיות להם דבר נראה שיכונו נגדו שבו יהיה הברית לאלהים והבריאה "הרכונית (ל"א הרצונית), ר"ל הלוחות זולת מה שדבק בארון מהענן והכבוד ומת שגראה

ואצר נחמד

קול יודעה

ע"כ מדכניו ועוד שם נוספות מהימכות מאלו אל הכונה האלה: וכאשר היו מקבילים עמוד הענן ועמוד האש וכו'. מן עינין ביזוי ממאמרו דרבינו סימן ג' ואלו ביאור שם א"ל"ף דל"ח כי הכפור הוא מתיחה מאלו אל הכנה האלה לחיות בעופה בשלמות מחזה אל מחזה באספקלריא מזההה. כי אז הבין טוהר ההבר בקבלת הענינים הללו והארזן והכלה לזה מאשר יזכיר בסמוך, וזכור אזכרם עוד כמה שיבא: אשר היו מביטים אליו וכו'. אין זכרון לזה כמחוב בעמוד אש וענן. אמנם ילמד כהיום מן המפורש, שכן כהוב בעמוד ענן אשר פתח אהל משה והיה כבוד משה וההכלל ירד עמוד הענן ועמד פתח אהל ודבר עם משה וראה כל העם וגו' והסתהוו איש פתח אהלו. והמגדיל בין עמוד לעמוד לומר שלח יהיה השתחוויה כנגד העמודים האלוים לפניהם בלילה ממצרים, כמארזן וכו' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן וגו', רק כנגד עמודו של משה החבר למעלה, הנה הוא לדעמי הושך מיושר הסברה אך למחשור, כי למה יבדילו בין קודש לקדש. והנה אמרו וכן היו מקבילים עמוד הענן וכו'. כחילו אמר דע לך שכן היחה הקבלתם והשתחוייתם וכה העמודים הנזכרים. שהרי מצינו דוגמתו בעמוד הענן אשר ירד אל פתח אהל משה, ואם כן יגיד עליו רבו המפורש על העולם: לא הוריד להם הלוחות כתובים ולעשות להם ארון להיות להם וכו'. גם הרמב"ם (פ' תשא) דימה עינין בקשה העגל אל עינין הארון (עם היות דרך אורחותיו מתהלך ממשגלות החצר כמו שזכרתי) באחריו ומלת אלהים כבוד מונה צדוק גויה, וככה אמרו אשר ילכו לפניו. ואם תסו לך אל המכש המכשול, אז תבין זה. והנה לכבוד לך נעשה וכו', ע"כ. רמז למאמר הכתוב פ' בהעלותך ויסעו מרה"ב' דרך שלשתי ימים וארון ברית ה' נוסע לפניו דרך שלשתי ימים למור להם ממחה. וככה לבי דעמו כימה פלגה בעגל להיותו כבוד מורה דרך מעגל ישר מפלג, כאשר היה בנסוע הארון, וכאמרת אשר ילכו לפניו וגו': הברית לאלהים והבריאה

שיראו אותו ויקבילוהו. שיכוו רואים הדבר בעיניהם ויחיה נגדם תמיד, מלאן ויכוו קבל עם (מ"כ ט"ו) שפירושו נגד הכס: כאשר היו מקבילים עמוד הענן וכו'. כשיאלו ממצרים היו רואים לפניהם עמוד ענן ועמוד אש שהיו עינין גשמי אורזי לזה הכס מן השמים לנסחאותם בדרך אשר ילכו נס: ומקבילים ומגדלים אותו. היו מכוונים לעומתו לנגלו כאשר שם היה כבוד ה', כמו שאמר וכו' הולך לפניו יומם בעמוד ענן וגו': ומשתחיים נכחו לאלהים. כשהשתחוהו נגד הכס נתכוונו לכבוד אלהים האנוכית סם: וכן היו מקבילים עמוד הענן שירד עם משה. קד היו מתחויים נגד הכס שירד עם משה ועומדים נכחו לכבודו. ומקבילים פירושו מכוונים ומגדלים אליו, כמו מקבילות לנגלות (שמות כ"ו) וכמו שפירש"ס: סם: אשר היה יורד ענן ועמד פתח אהל ודבר עם משה וראה כל העם וגו' וכשתהוו איש פתח אהלו. ומהו אלו למדין כמנו כן שתהוו לעמודי הענן אשר הלכו לפניו: וכאשר שמעו העם דברי עשרת הדברים, ובהם הרגישו כי לאשר שיהיה דבר נכרה בשמי יולא כפי ה' לשמועו כמו שיהיה הדבור כמור נכ"ס פ"ט וכענין זה היו מצינים אל הלוחות היורדים מן השמים: ועלה משה אל ההר וכו'. כמו שאמר ויארזן ה' אל משה ענן אהל הכבוד וגו' ואתה לך את לחות הארץ. ויתכן שאמר זה לפני ישראל לך את הכבוד אל הכבוד: והוא היה מוסר שכינת כבוד ה' ודבר ה' היה יולא מנין שני הכרונים. וכתבו וישי נכסות הארון ויארזן עם קומה ה' וגו': שבו וידה הברית לאלהים. שגלרון יהיה יקשור הכניס ענין בני ישראל ויבין ה' שהוא מלך הסורה אשר גלרון ועל סם זה נקרא ארון הכרית: והבריאה הרבנית. ר"ל בריאת הלוחות יש מאין כהקף הארון ה', וכוונת קומה ה' אליו. שבו וידה הברית לאלהים. שגלרון של הדני מורה על היכולת המוחלט בעינין שאמר כל אשר חפץ ה' עשה בשמיים ובארץ. ואמר שם עוד כי היו אומרים על הארון ארון כל הארץ: רודת לומר הלוחות. הוא מפרש דכניו מה שאמר וכריאה הכוונת שלח לומר כזה ללוחות סם ה' וכריאה האלה: וזולת מה שדבק בארון מהענן והכבוד. הן מלוחות המונחות הארון סיה קדושת הדוקה הארון וכבוד ה' חושף עליו תמיד וכבוד ה' מודד אל משה מעל הכסות מנין שני הכרונים: ותה שגראת בעבדו

דרבנותי וכו'. הברית לאלהים היא ברית הסורה בכללה אשר כרת ה' עם בני ישראל. והבריאה הרבנית, ר"ל הלוחות שיהיה בריאתם יש מאין. כמו שזכר ה' פ"ס. ואמר רבנו, הלוחות שאין ה' בריאה עליו דרך העברה כמובנה אלא הפילוסוף סימן א'. והנה הלוחות והמורה מומחים בארון והוא מה שביאר בשמי סימן י"ה באמרו וסם עשרת הדברים וחולדותיהם והיא הסורה מאלו כמה שאמר (דברים ל"א) ושמהם ארבו מלך ארון ברית ה', ע"כ. וסם יתבאר כי הכתוב (מלכים א' ח') אין גלרון רק שני לוחות האבנים אשר

שנראה בעבורו מהופתים, ונשאר העם מצפים לדרת משה והם על עינים לא שנו תארם ועדים ובגדיהם אשר עמדו בהם יום מעמד הר סיני אך נשאר בתכונתם במתינים

קול יהודה

אוצר נחמד

בעבורו מהמופתים. כל זמן שהיה ארון נמצא היסוד הנושא נמצא ישראל ונסיס מפורסמים מודגשים להם, ובשגנו הארון כיום שני ספקי נבואה מישראל ולא נעשו להם נסיס מפורסמים להלל. והם ג"כ דברי הכתר ברבים סי' ג' ו'ז', וכן רומזים אל ארון הכבוד ואומרים עליו ארון כל הארץ בעבור הראות הפלאות כהמאלו והעדרם עליו וכו': והם על עינים לא שנו תארם ועדים ובגדיהם. ענין עדי המכר רבו הפיוסים מה היה וההכר לא גלס דעתו הוא, ומתינתם הדברים הראה עשדו כדעת הרא"ש שהיה תכשיר להפארם כל אחד ואחד לפי כבודו וכרתה סי' אשר עליו, ומה שאמר במעשה עגל ולא שנו אש עדיו עליו סיניו מפני אכזרותו ואריוו סכטיסיס. וכן כהב מהר"א אכרנאל, וכן פירש אורד עדין מעלין, שאמר להם שיתאבלו על עונם. והדברים מלאים שכן דעת הכתר, שאילו היה עשדו שהיה עשדו ענין כתר רומי אף אמר כסוף הסימן שלא נעדר מהם דבר רק סלוחוה. ויחיה כונת הכתר הוא שישאל האמתו במשה שגלה אל הארץ לטוריד להם לחום וידעו שיכול להעניכ כל מהכל ומשחה כל זמן ארבעים יום. ולכן כחון מעין כל האמן הוא שהסחה משה לא נמו לב להתאבל עליו כי ידעו שעדוהו חי וישב כהתר עליון שכן להוריד

היה שם משה בחורב אשר כרת ה' עם בני ישראל בגלגלם מתרן מלרים, ביאורו לדעת הכתר על דרך ביאורו אל הרי"א בהסרון וכו', כאילו אמר ואשר כרת וכו', וירמוז אל התורה והמלוא אשר כרת עליהם ברית, כמו שיהבאר בשער מקומו. והנה אל הכתוב הסוף ויתום אמרו שבו היה הברית לאלוהים והברית שהרבוית וכו': ומה שנראה בעבורו מהמופתים. כאלו ברבים סימן ג' וכן רומזים אל ארון הכבוד ואומרים עליו ארון כל הארץ בעבור הראות הפלאות כהמאלו והעדרם עליו וכו', ע"כ: והם על עינים וכו'. ר"ל שהיו על סוג מצבה השם נפסם בהיים והיו נכונים ורלויים להראות עליהם האור וההשגחה היא הרבוית להיות מעלה הסגולה קיימת בהם כחומר למעלה סימן ג"ה, כי כלו משקה את הכונה הזאת להודיע כי בבחינת שלימותם און להשגב בפסירה זו יניחה רבה מכלל הדת כהמשגח המלך סי' ג"ב: לא שנו תארם ועדים ובגדיהם וכו'. למשן דעה נרדפה לדעת את עונת הכתר במהות העדי אשר נתקצטו בני ישראל יום מתן התורה, דרך ההלוקה ילק לא נעה ימין ושמאל. הה לא יתלם אש שהיה

העדי הזה תכשיר הדיום להפארם, כממים ומבנעה וכיואל, והוא דעת הרא"ש. או שהיה תכשיר של קדש. וזה יתהלך גם הוא, אש שהיה עדי רומי עערת הפארם מיד ה' שזר אליה על קבלת התורה והוא לניף מלוכה בקב אלרים לא יסור מהם בבחינתם כי אש על פי דברו, והוא הנראה על דעת רש"י שהיו תכרים נהו להם בחורב כשארמו ושמע, שהוא עלמו מאמר ר' סימחי (שבת סי' ר' עקיבא) בשעה שהקדישו ישראל נעשה למשע מיד כלו ששיר רבוא של מלאכי השרת ולכל אחד אחד מלאכי השרת שקברו ב' תכרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד שמע, וכיון שחשאו בעגל ירדו ק"ב רבוא של מלאכי השרת ופרקוס שנאמר ויהללו בני ישראל את עדים וכו'. ולזה נעס התכס שפורטו במה שכתב אל אמרו רבנן אחד אעלה בקרבן ולכיוון ועמה אורד עדין מעלין וכו', אלף שהכניס שם הסכמה ישראל בהורדה כמדבריו אשר הנגדים לפיך בסימן ג"ב. או שהיה לביבלם לנגוס ולמשעו התכשיר הכבשית הקדוש ההוא לכל אות נפסם. ומתינות או אל המפרשים הוא על אחד מג' פנים. הא' מהם שהיו הפילין על יד ואל אשר נאסו עליהם בפי' קדש לי כל כבוד כי שם נאמר והיה לאות על ידכה וגו', והוא דעת בעל העקידה. הב' שהיה עדי המלבושים אשר זרק עליהם הם המושב בלגונת כהכוב במעלה הכרית סוף פ' אנפקים, כי היו הנגדים הם לאות על שנתם בעלי ברית לאלרים. והג' שהיה תקון כלי זיין, כהרגום ואנקלוס והוא דעת האומר בבר' זינאות חסר להם, והרמב"ן גיביר כונתם בלגונת שפאר להם הקב"ה בשעת מתן תורה להם כי זיין להלל מכל פנע מלך המוה והם שמוחיו של הקב"ה ובהורדה זו קבלו ישראל את המיתה כרלון מפני עונם העגל, וזו תשובה גדולה לחברו בהפס', ע"כ. וקרבן לזה כחוב בפרקי ר' אליעזר הגדול סי' מ"ז. ועשה מחוה לו כמותו ונקרא והכר ושאלה את פי להיכן דעתו מטה במהות העדי הזה. והנה אילו היה לדעתו תכשיר הדיום להפארם כדעת הרא"ש, לא היה לו רליה ממנו על שלימות עינים כל ישראל מלשך אל שנו אומם בעשוקה את העגל, כי אותה הוא מבקש להוכיח מזה לנבל מעליהם מהשגח מופיע ובפירה בבלרים ומה כי רליה. גם היותו אללו עדי רומי שאין זו הפיסה ידי אדם להכשיר ולהלביש, רחוק הוא מכלוהיו, כי איכבה יוכל להביא רליה על בלחי אלפים מעבורה ית' לגמרי מלז מה שלא הסירו מעליהם העדי הרוחני האור בשעה קליקלם. ואם היה העדי הזה לטוספות בין עיניו כדעת בעל העקידה, היינו זריכים לפרש מהו אשר עמדו בהם יום מעמד הר סיני, שיחזור לגנדיהם לבנד דמלק מנייהו, לא לא תלמד ועדים המוקדמים בלשון, כי אין עדי העוספות מיוחד ליום מתן התורה, שהרי מעת שמשעה אלום סי' קדש החמישי להקשקש בס. ובבר סיני יקוליס ליהם לו דעת הסבורים כי הנגדים אשר זרק עליהם דם הכרית הם להם לעדי, לולא האמנתי לראות כי על אלה תורה מלה בגדיהם כמו שיהבאר בסמוך. אולם אמרו חביר, לזיומו תכשיר של קדש מעלין ומורידין אותו מעליהם ברעום. החמישי בקישומו יום מעמד הר סיני ליום על

כי יאל לו ממה שכחוב הורד עדיך מעניך וגו', ויחללו וגו', אחרי אמרו ולא שמו איש עשוי עלי, שזה אמנם הוא אחד מן המקראות שראוי להרעיש ולהרגיש בהפקעות עליהם, כי איך יורידו מה שכבר הורידוהו. ומהו נהפסוד, בעל העקידה לפרט כי באמרו ולא שמו איש עשוי עליו היסה הכונה שכל אחד מהם לא שמו אבל קאסם שמו, כלשון הכתוב בצוף ופסוים כי לא לקחתם איש אשמו במלחמה, ר"ל כי לא לקחו במלחמה יבטו נגעד לכל איש מאמיו צימן אשמו רק לקאסם. ופירש כי העדי הזה היה קדש ממה שאמר רש"י במדרש כלי זיין נתן להם הקב"ה ושם המפורש חקוק עליו. ולדעת בעל העקידה הם הפסילים שישו עליהם לכבוד ולהפארת שגאווו עליהם בפ' קדש יו' וגו', והם כלי זיין בידם כאמרו ורלו כל עמי הארץ וגו', והוא דבי ר' ישמעאל אל הפסילין שבבאש. וקאסם העם שלא שמו עדים זה עליהם דנו עמאם האבלים המחבלים על עמאם כאילו מהו כי כבשע ביום ובין המות, וכאמרו ויחללו ולא שמו וגו'. וקאסם אשר שמו עדים חששו לנפסם ודנו עמאם כמנודים לשמים ולא השו להפסד גוסם הקרוב למות בעדך להפסד נפשם על מה ששמעו כי לא אעלה בקרבך וגו', ורלו שהמנודים חייבין שבלין. ויהי כרעות הגורל שילומה המבונה, נחם אותם והודיעם שלא יוסיפו נער יוסר מאהיהם ודי שישחוו להם בהורדת העדי להות על העונה הנפוי וכו', כאשר הוא מהוקן לו זכרו בפירושו. והעלה עוד חקונו על דרך אחרת במה שפירש העדי על הפשוטות כי קאסם הבינו הדבר הרע ויחללו ולא שמו איש עדי, ופאר העם שלא הבינו לא שמו לכס לזאת על כן נוס האל יתב' לגל ישיחו עדים גם המה כאשר עשו איהים כדי לעוררם אל ההכנעה והתשובה, וכן דעה לזאת מן ההפכה היא באמרו ששעדי המחזר בכחוב נתקן לפני עדיים. הא' הוא המיוחד בלשון שדך חרש עדים והוא הכתוב על שדך שקדס ביארר עיניו למחלל, ועליו למחל ולא שמו איש עשוי עליו לאיטעם באמרו וישמעו העם את הדבר הרע הזה ויחללו ולא שמו וגו'. והשיי שיוסב אליו מאמר הכחוב ועמה הורד עדיך מעניך וגו', הם הנביאים אשר הזו עליהם כי הברית שגם הם עדי מושם לאות בניאורי צביונו ית' ועצומיו. והכוונה בזה להוסיף עוד לערוך אמוש בהכנעה מופלגת יורו עליה בהסורים גם את זה מעליהם כחורים בעמאם היוחס וזופים לעמרי וכלתי ראוים לצבירה האלהים. ובכן תהיה להם סברה שכן אמר וזכרתי את עמך וזכרתי את אעשה לך ומיד ויחללו בני ישראל את עדים מהר חורב, הוסיף בזה מהר חורב להורות על הכדע מן העדי הראשון, כי זה אמנם זכו אליו מהר חורב רחם אל הברית אשר כרה אהים מיד ביום שם פ"י זריקה הירד עם הנביאים אשר הם מיד ביום שם פ"י קודם מתן חורב כאשר הראים. ואולם שבחי אמי וארלו כי מה שאמר לא שמו חמרם ועדים ונביאים

על היוחס לגיון של מלך משרתיו שמי רעוו, לא פהיה כלי זיין ממש כדעת אונקלוס, שאין לנו בירור על זה בדעתו של חז"ל, וכ"כ כי לדעה ר' אליעזר גדול פרק מ"ז יטל מהם העדי ההוא ומחללו ערומים שלא ברעום, אלא פהיה דבר שלמו בו כל ההנאים הללו אשר זכרונו. ובכן היה בלתי הכירם אותו ביום העגל רחיה על בלתי אהים בעיני מעטדונו ית', עם היוחס עובדים אה פי ה' במזוה פלרטיה געשוהו טורה לא נעוו עליה. ואם יש את נשך להסב אמרו אשר עמדו בהם יום מעמד הר סיני אל מלך נבדיהם לכד כאמור. רק אין דבר זולת זה ברגלי נמועם הסכמה דעמו של חזר עם בעל העקידה, הבא נא ידך בחיוקך ואת אשר שחזר בו חקריבו חליך. ולגיון אמרנו שפלה נבדיהם היא הרומזת אללו אל בגדי ישע אשר הלבשו עמאם בעת זריקה דם הברית, ראו שהעורר לקול דברו באמרו ששמדו בהם יום מעמד הר סיני, כי נלה עליה כוונה בזה היוחס מסכתם עם צר פלוגתיה דר' יוסי ב"ר יהודה שנחלקו במכילתא על מעשה הברית אם קודם מתן חורב היה או אם לאחר מתן חורב בא למחרו. ית' אומרים שספור העם וימיינה ספר הברית היה קודם מתן חורב בהמימי צכיון ואמר להם הרי אהם קשורים חפוסים וענבים, מהר בואו וקבלו עליכם את כל המזוה. ואין מוקדם ומאוחר לפי הדעת הזאת, והמשפטים שספר לעם וכתוב בספר הברית הנה הם' אשר נעוו בני נח שגאמו להם שפרה. ר"ל ויב' צ"י יהודה אמר בו ציוס נעשו כל המעשים, ר"ל שבו ציוס לאחר מתן חורב נעשו המעשים של ספור להעם וכתיבה ספר הברית, אך מעשה הברית היה ציוס המהרה למהן חורב. ולפי זה הפרשיות בלוח סדרן והמשפטים אשר ספר וכתב היו כל המכרים מהחל"ס פ' המשפטים זלנאה, הכל ככתב מיד הרמב"ן עליו השליל כמבואר לדעת מקומו בפירוט ההורה עם היות כוונה טובה לזכר רבי יוסי. ומראה הנה החבר על זולה דעת דבי יוסף החבר הוא כי מפי צבורת לשונו ששמעוהו כאשר הראים. ועשה שלח ידך ואהו בדבריו וכה תעשה להם לצדדים, והם בשעת קלקאם בעגל היו על עינים ומצבם הראשון, וכלל בזה כל מצבם הטוב ואחר כך פרט באמרו לא שמו חמרם, ר"ל חאר פלגם בצבורת הדעות בצבורת יתב'. ועדים ונביאים, הרי אלו שני עדים נאמיים על טוב כוונה הכנעיהם שלא שמו חמרם כאמור, החילו ולא שמו עדים מהר חורב והוא העדי הקדום שכתב עיניו למחלה, וגם לא שמו נבדיהם שזרק עליהם שם ציוס הכנסם צבירת שהוא עמאם יום מעמד הר סיני כמדובר. והנה זאת אות הברית על היוחס עדין בעלי ברית לאלהים בשאחם הפשוט קדוש ונביאים מקודשים על כתפיהם לזכרון ברית לפני ה' חמיד. ואם כה תאמר זו מנין לו שלא שמו נבדיהם צבירות בשעוהם הטבל, הן לו יהי כדברו בעימן העדי ממאמר הכחוב אשר העגל ושמעו הורד עדיך מעניך וגו'. הן זאת שבחי למשפט

מסתנים למה (כ"ל לעתם), ובושש מהם ארבעים יום והוא לא לקח צידה ולא נפרד מהם אלא על מנת שישוב ליומו, או נברה המחשבה הרעה על קצת ההמון ההוא הגדול והתחילו "המון (כ"ל קצת) העם להחלק מחלקות ומרבים

אוצר נהמד

לחידד להם סלוחות וסודות: כ"ל לעתם. ר"ל שמחזק המון שקבע להם משה שהוא ארבעים יום: ובושש מהם ארבעים יום. ר"ל שספרו שנתעבב משה יותר מחשבון שנתעבב להם, כמו שפירש רש"י ו"ל שספרו שאריות יום שעלה הוא מן המניין וכסבורים שששה יומות: והוא לא לקח צידה. לא לקח אחר ממוטת כלל, וכבר ידעו שלא יתעבב יותר מחשבון שקבע להם שעד כאן יתעבב גלי מאלל: אלא על מנת שישוב ליומו. כלומר שדקדק עליהם המון, כמ"ש רש"י בחומש שאמר להם כסוף ארבעים יום אני בא בתוך ו' שעות שדקדק אליהם על השעשע וכ"ל שלא יתעבב יום ויחזר: קצת ההמון. ר"ל שלא כל בני ישראל היו באותה עת אף רק קצת מהם, ואחריו חז"ל שהוא העבר רב: הדרוא הגדול. שאמ"ס שאלמר ויקבלו העם על משה בתשעמט אלפים רבים, אין זה יומיה כי מעט גדול כעני ישראל או ששם ששים רבוא אף הקצת מהם הוא הרבה: והתחילו קצת הועם להחלק. מלקח להם לארבע אחר משה הכרה חלוקות ומחשבות ומחשבות על להם בלבם ומצוינס בין קצתם לקצתם ולא היו דעת כלם שום

קול יהודה

וכי, אשכר לנארו בדרך אהרה תשעורתי עליה ממה שאמר בני סימן ס"ב כי היתה השכינה בישראל כמעלת הרוח בנוף האדם מועילה אוחס החיות האלהית ומוחנת להם זיו והדר בגופותם וזכוותתם וכו'. כי ראה בכוותתם המלכותים כמבואר שמה. ויאמר אם כן שמה היו בלי ספק על עינים בשלימותם נפשם וכוותתם האלהים, ובראיה על זה כי לא נשתנה זיו הארץ והוא הכהירות והזוהר המתעורר על פניהם מן האור השכלי הנפשי המזוהר בשלימותם השגתם הפנימית, ע"ד הכמת אדם האיר פניו, גם לא נשתנה הוד והדר בנפשם והוא עדים שגם עליו עבר והנפשם הזוהר האלהי. ואלו הם השני כתיבים שקשרו מלאכי השמרה לכל אחד מהם אחד כנגד נעשה והוא עדי המלכות החיטוי, ואחד כנגד שמע והוא החאר הפנימי המזוהר לעומת פניו ובגדיהם יהיו בגדיהם עינים כי זולת זה היתה השכינה מתרחקת

מהם מיד והיה משמחה זיו האור הנפשי המלכות וגם זלפי זה יפורש אמרו ויתאבלו ולא שמו אית עדי עליהם על הכשוימו ומלכותיו הנאים וההמודים כרצון איש ואיש לעת שמהו, על כן אמר אית עדי עליהם, ומה שאמר הורד עדיך מעיך הוא המסותף לבעלי הבריה, זלפיק לא אמר בזה יוריד כל אית עדי מעליהם, וביאר צעירי ויהללו בני ישראל כל עינים מהר חורב וזמר שרראשון אשר לא שמו אינו העדי אשר זכו אליו מהר חורב. ונגללו צעדי הוא צעדי ויהודי והעדי המזוהר שזכרו לפני מינו כי הכל סר יהודו נאלחו וזמו שרמו בשני סו' ס"ב בצמרו ובעת שמתרחקת מהם מפחלת ענפם ויתעברו גופיהם וישתנה יפיהם, ע"כ. או נאמר שהעדי הרשון היו בגדי הבריה והשני היה העדי המזוהר. והבזוהר יבחר: ובושש מהם ארבעים יום וכו', ולא נפרד מהם אלא וכו'. לא פנה את לבו לנאדם שנת פרק רבי צעשה עשהו אמר לישראל כסוף ארבעים כסוף בחרלה ש לאי בזה וכו'. וזה הדבר הלך בזה הראב"ע ס' כי השא בצמרו חיליה חיליה ששעה הארץ ע"כ גם שמהל שם בקשו ע"כ רק חשבו שמה משה שהטיעם מים סוף כלאר פירשתי כי ראו שהתן אינו יורד בזה סיני ומשה התעבב שם ארבעים יום ואין כח באלים לחיות זה הזמן בלא מאלל, כי הוא לא אמר להם מחי ירד אלא לא ידע כי ה' אמר לו עלה אלי הרהר וטב שם עד שתאן לחיות הבריה וכו', ע"כ. ואחריו אמר סרלי"ג כמבואר שם בפירושו: כי קצת ההמון הדרוא הגדול. ים בשלום פיוס וההחללות כי ח"ל בשם רב כמזוהר שלא ימאל בו פפולת אמיס: להחלק למחלקות וכו'. דבר זה לא מאלוהו מפורש בכחו. ומכל מקום יראה מוכרע מעיניו שאם היו מסכימים כלם צעשיית הארבע אף היה זה שלא עבדוה כי אם שלמה אלפי איש. ואילו לא היה שם החלוקת ועברוציא בדבר אלל שהלכו החלום החלום האלה החלום לבקש עבדו מורשו וכו', איכשה טבל ורואיט בלבדן דעת אהרן שסיכיס חיפק לדעתם ויקבל עליו לנשות את בקשתם והלא כמה עוזרים היו לו לבטל דעתם, וכ"ש עם מה שקבלו חז"ל מהריגת מור ודרשו על זה יוצן מזבח לפניו, שהבין מן הכוחות לפניו והשש שמהו יהרגוה והשאו אוחס עון אשמה רבה עד מאד כעין אמרו אם ייהרג במקדש לו כהן וביאל. ועם מה שאמרו ביומא פרק שני שעירי נאשה אשה חכמה את רבי אליעזר מאהר שמשעה העגל שזין מפני מה אין מיתאן שמה את רבי אהרן לא היה אף חכמה אלא בצפק שנאמר וכל אשה חכמה לב בידיה עוו, איתמר רב ולי, חד אמר זכח וקוטר כסויף גינף ונשק במינה שמה בלבו בהדרוקן. וחד אמר עדים והתראה כסויף לא עדים ולא התראה בהדרוקן עדים ולא התראה במגפה, ע"כ. ודש"ה הביאו על יצחק את בני ישראל. והנה אם לא היתה שם החלוקת אף נפלה שם התראה אלל ודאי קדמה החלוקת והבלבו בחמתה משער לשער ולא היתה שם צריחה להכיר את החלום הנפשיים בנפשותם. על פי הארץ הארץ על עומדי ידו ומגדולי ישראל למען חפוש את בני ישראל בלבם ולהכריח בן עובד האלהים בלב שאל לאשר לא עבד לברוך את הפסולת מוקד האוכל על ידי עשייהו של עגל, על ידי יציק מחשבת החלום למעשה יבדיל בין קדש לחול ובין סמאל למאור בצא הדבר לידי גלוי למען לא יהיה כעס ככך

מורש יכוננו וגדו כשאר האומות מבלי שיכחשו באלהות מוציאים ממצרים אבל שיהיה מונח להם להקביל אליו כשיספרו נפלאות אלהיהם, כאשר עשו הפלשתים בארון שאמרו כי האלהים שם, וכאשר אנתנו עושים בשמים ובכל דבר שאנו יודעים שתנועתו אמנם היא בחפץ האלהים מבלי מקרה ולא רצון אדם ולא טבע. וחמתם היתה בציוור אשר נאמר עליהם ושיחמו ענין אלהי אל מה שעשו בידם ורצונם מבלי מצות האלהים

אוצר נחמד

קול יהודה

השם וה'א' שיהיה נספק בשום אופן מונע בטבע ומשה שרפו כנס (ואין לזכור למה שנתקן הראש'ע אחר שהוקדם לו אך סיס אשפר שיש'ס הוב'ג). ואשפר שמתעס זה הפכים אשפר להם להם וזכר כי ודלו ידע שינוא משה וישפרו למען ידעו כי הכל נספס, והף סוכס שאין טענו לקבל הספס שאף: להקביל אליו כשיספרו נפלאות אלהיהם. שיכיו מכוונים לנס עד הספל הסוף לדודו זה ה'א' ה'א' המכונים אלהים על הספל הסוף לפי ממשנתם ועושה להם על ידו ונפלו: כאשר עשו הפלשתים בארון שאמרו כי האלהים שם. ר'ל שאילו הנכרים וזה הפלשתים כאשר נלקח להם הארון שמו ואורו נכית דגון אלהים לכוון אליו כדודאס והספל לאל השמים. כמו שאמר וישמעו פלשתים את קול התנועה ונ' וידעו כי ארון ס' נא אל המתנה, וכפשתה ארון כתיב ויקחו פלשתים את ארון האלהים ויביאו אותו בית דגון (ע'א ד' ס'): וכאשר אנתנו עושים בשמים. כי תק ישראל נכחת סס אלהים כנס שמים, והוא מורגל הדכס כדברי חז"ל בלמסר ויבי מורא שמים עליכם (ע'א דלמ'ס), וכן אמרו כל מעשך ויכו להם שמים וכדומה לזה. ודוגמתו כדומה כי אשם אל שמים ידי ואמרת'י חי אכי' לנעום (כס' סליונו) ושיכר רש'י ז'ל כדקון אפי אש' ידי אל עמי כשעוסי, ע"כ. והענין כזה זכור המכר במאמר ד' סימן ג' וס' נכר ה'ס': שהתנועתו אמנם היא בחפץ האלהים. ר'ל שאין דבר מנוע'ע המסכס התנועה היא כמו כל התנועות שפחת השמים נספס כמות ונכחת כמות והכנס האחרונה היא הנוע'ע הנגלים, הדיוט השמים שמים מסוככים כל התנועות כשעולם. ר'ל רגש כמות העין, והעין כמות הסוף העולם סן, והאד כמות הנוע'ע פלגלים וכשמש, ואולם השמים עולם אין ככה לתנועתם רק סתן ס' כלכד, ומעטס אז או מניכס ספ'י ככשת ג'ר, כמ'ס כי שמש ומנן ס' נכחת (הכלים ס'ד): ולא ספ'ע. ר'ל נא נאמר שם טענו רע על כל הנכרים כעשית משה כשמש. ויתבאר חלקי הדברים כחמישי סימן כ' בלמרו כי שמש'ס יהיו אלהים או עשית'ס אז מנכרתי'ס וכו', וסכל'ס כונת דבריו לגול מעל בני עמנו החס'ס ע"י כמתעס סכל'ס שמה שכתתונו לגדו ואמרו עליו אלס אלהי'ס ישראל ל'ס היתס כוונת'ס רע שמשנו לנגל כורה אש'ר שם יתנה שפס הקדוש מהס'י כמנדור: והמאמר חיות'ס כציוור אשר נאמר עליהם. ר'ל ונכ'ס חתול'ס מעל על עששו להם אשר שאמר להם הקב'ס נעשורו הדברים, כמ'ס נא חמש'ס לך ספל וכל תנועה אש'ר כשמים ומעל ואש'ר כדקן מתתה, ונאמר (דברים ד') סן תמתינון ועשית'ס להם ספל תמונת'ס ונ'ו'י כדכית'ס ככמה אש'ר כדקן: ושריבו ענין אלהי וכו'. ועוד סיס חת'ס שני שאילו עשו להם ענין מורג'ס מדכר ככלתי נאמר עכ'ו' סיס חת'ס אש'ר כי לא כל הורג'ס ליעול אל השם יבא ויעול, שאילו הארון והכפורה והכחיס'ס אלמנ'ס כיו ס'פ הדבור

ככל דבריו. אולם אם באלו להעמיד וסמחנו, אמרו מעשה כי כאשר המצויה למשה שיעוריד להם ענין מהם הלהים שיראו אותו וקבילוהו כמו שקדם, ובזש מהם ארבעים יום וכו' והמחשבה היתה לחשוב עליו שמה נפגע וספסה ולא ישוב עוד לביחו. ובכן פנו אים לנעו ובשריות לבו יך. ח'א וההחילו המון העם להחלק וכו', חה הקמו להם ממה שזכר למעלה כי לא היו מסכימים עליו על מורה אמה חלה בצורה מורג'ס שמוכיס אלהי וכו'. והלוק הדעות הך הלך וגדל עד שנספרכו וכו', ר'ל שהולרכו לבקש ועבד מורג'ס וכו' למען יסיכיו בו המון על זה הורה כ מניא'ס ממלכ'ס: וכאשר אנתנו עושים בשמים וכו'. רמז לדברו כרבינו סימן ג' ח'ל, חלל אדני הנכבד כאל"ף דל"ה וכו' יוד' הוא כרמז אליו. כי הרמז הוא גלד מכלתי זד, כי יש שירמזו אל הדברים הנפעלים מתחו המשתשים לו שמשו ראשון, כאשר ירמזו אל השכל ויאמרו שהוא כלל או כמות ויאמרו השכל הזה או השכל הזה, ואין רמז בהמת אל מה שאינו מוגבל במקום. ונאמ'ס שכל הידברים משמשים לשכל, השמות ההוא הוא כמותו הלב או המוח, וכליו הראשונים רומזים אליהם שהשכל שם. כן רומזים אל השמים מפני שהוא כלי השמש כהפלו גריד'ס מכלתי סכות אחרות אמעיות כוניהם, ואין רומזים אל דבר המורכבות מפני שהם כלי משמשים כמות וכו', עד אמרו וכן רומזים אל עמוד האש ועמוד העט ומשקתוים וכמו ואמרי'ס כי הלהים כמות כי העמוד ההוא משמש כהפלו לד' וכו', עד בוא דברו וכן רומזים אל ארון הכרית ואמרי'ס עליו ארון כל הארץ כעבור הכרות הפלחום כהמלוא וכו'. קתנו ועיקר דבריו עליו, כי חסם קתנו הדקה ככה ששהתקתי מדבריו וכלם מתאמרים בהנה הדברים אשר ככאל כמו שהעירוהו כמה שקדם. וכלל קצרו של דבר כי לא כל הדברים שים לרשותו של אדם שירמזו בהם אל ה' בהקבלתם, רק כשיחמוטעו כחפצו חי בלא מנוע וולחו, וכדמיון משמשי השכל הקבועים שזכרנו. וחי היא כקשתה של עושי העגל להוריד כבוד אלהי על הכורה המורג'ס למען יתכן להם להקבילה ולומר כי הוא זה האלהי כהפכרם נפללוהו ית' אע"פ שדוד אלס כלתי היותו עגל כנתקן אל האלה. וכמו שהורה שם המכר כמשל השמש והמלך: בחפץ אלהים מבלי מקרה וכו'. ויתבאר לך מתקוהו כחמישי ס' כ' בלמרו כי המשפ'ס יהיו אלהים או עשית'ס

האלהים, ויש להם התנצלות במה שקדם מהמחלוקת ביניהם, ולא הגיעו עובדי אלה שלשת אלפי איש מכלל שש מאות אלף שהיו. אבל התנצלות הגדולים שסייעו בעשותו היה בעבור שיראה הממרה מהאמין כדי להרוג הממרה העובד אותו, ונחשב להם לעון מפני שהוציאו חמרי מן הבח הצפון אל גבול המעשה, ולא היה "העון (כ"א הענין) ההוא יציאה מכלל עבודת מוציאם ממצרים אך היה מרי לקצת מצותיו כי הוא יתברך הוזהיר מן הצורות והם עשו צורה והיה להם להמתין שלא יקבעו "עצמם (כ"א לעצמם, ו"א מעצמם) דבר שיקבילוהו וימשכו אחריו ומובח וקרבות. וזה היה מעצת מי שהיה ביניהם מן ההוים והאצמגנינים חשבו שהיו פעולותם הכבדות קרובות מן המעשים האמתיים, והיה ענינם בזה כענין הכסיל אשר זכרנו שנבנם כהנות הרופא והמית האנשים אשר היה מועילם ברפואות ההם קודם לכן, עם שלא היתה כונת העם לצאת מעבודת האלהים אך היו הושבים שהם משתדלים בעבודה, ועל כן באו אל אהרן לגלות מצפונם, ועל כן סייע בעשותו ונאשם

אוצר נחמד

קול יהודה

דכור לא היינו מתחילים לבס סוס סודת שש אלפים וסיס אסור לסתמחות נחו: ויש להם התנצלות במה שקדם מהמחלוקת ביניהם. ר"ל כי לבס עשה להנלל ממה שזכר קודם לזה שחשבו שמת משה וע"י נהקין קלמס ונקבו אזה שונבם לנען הסיס ויחלם על מיטס ככל גמסו אחר רלו לנטיס כומטס הסס: אבל התנצלות הגדולים וכו'. א"ס למה סייע אהרן בדבר זה ושאר הגדולים וטעוים שכלל הסמון הגדול סוס למת הכריבו ככל רשע לאמות סס"י: היה בעבור שיראה הממרה מן האמתיים. ביסיס נראה מי סוס הכסע "עוד ע"י ומו יחל עבד ס', כדי שכלסוף כביסל משה יטעו את העובדים מתיסה. וזמס למת שאלמו הו"ל בטמסרדין שכל חייבי מיתוס און מומטיין לבס עדיס, ר"ל שאון מתחירין עדיס אחריי הגדר ליהיבו מיתס על מה ששעס כסמל מלמח מן העבדות אבר עליהס משפט מות, מלכד מומסר לעבד ו"ס שמתחירין עדיס אחריי סגדר, וזה ססוס ממנו חוזר וסוכל אורו וזמנו לו אמור לי הדברים שאלמח לי מלמחול וכלס אמור וכו' ורל"ס מניסלס אורו לביט דין וסוקלס יחיו. כל השב אהרן כראוי שיהי סמתיסי על עונס למען שכל מי סוס אבר ודו רלשבו כעמל סוס ויכרסו אר"ס, וכסמו כסמו סנפלו ככלסל אלפי אופ: ונחשב להם לעון. ר"ל שס"ס נחשו זה לעון כמ"ס וכלסין החלף ס' מלח לשפסיו: שפני שהוציאו חמרי מן הבח הצפון בלס ויחל נמרה למעשה על ידי סוס ססכלך אהרן כלס ויחל העגל: ולא היה העון יציאה מכלל מוציאם ממצרים. ר"ל שלא יחל כחשו על מכלל עיקר האמונה אבר לנו בני ישראל כמו שסיס ספיהה דברי הכהן כסימין ר"ל אף ימינו חמסס מתיחה וחס כסימין ל"ס. ומהי בקל נהקן זו סכחבו ויחמו אלה אלסין יברלל אהרן מלחן מתיסי, שיקס מס שאלר סוסל סלטיבו אלוסי געול להמיר אוחס בקלון עינל מה נשאר עוד בידס. לכן סכס הכהן הדברים סלל נחסונו וזה סלל לעבד אל מוציאם ממתיסי, אף רק כסמו שאל מוציאם ממתיסי נתן משפט על העגל: על שאל יקבעו עצמם וכו'. צוה סולל מלח די מלל לבס לקבוע להם ירלס ענלס גוסס ויחמו די כסלס האוסי יסיק להם שאל סלל הנין אוחס דרך כסון מתיסי כבוד ס', ורלס הכסעס ויחל סלס מלסולל הקסורס בלל מתיסי שמיס סיוי כייחלס אז אבר לבס כסרות בדויה למת ע"ס רקוע כסמס ונכלס למתיחל לבס אכרות ועגודות ויחמו די כוחל ירלס לבס כבוד ס': כענין הכסיל אשר זכרנו. כסימין ע"ס: אשר היה כותייעי וכו' קודם לכן. כעס ססיס הרופא כניחו סיוי הרופאוי סמילס ארוכס לכל כעוסת כסס, ולכסיל אבר כל ינין און כסמוב כסס לא די חלסס מעוליוס אלל דכיס מללס סיולו: עם שלא היתה כוונת העם וכו'. כלומר שאף שנה לבס לעלח החוים עכ"ל לא נאחזו לבס כסיילאו מעודת סס"ל למיני, אף סיו חכסיס סקר וחס לעבד ללל הכבוד כסון אהס כחון ענטיס. ולשון המקרא מתיסי וזכרי סלל דכיס מללס סיולו: עם שלא היתה אשר העלון מלחן מתיסי, כסכח אומר העלון כן סיון דכיס מתיסי סלל כבוד ס' הכונו על כוונת ססיח, סודלל אז כסמנו כל קר כסמניו כי הכפל נכר אבר ענו יוס כן לילס, סוס סוילס מתיסי. ומתימו ו"ל אמרו כסרל ארבע מיתוס אלמלל וי"ו סססעלון (סר"ל כלל עבדו את העגל כלכד רק כסחוף ססס ויכרן) נתייטבו מוציאם מל ישראל כליס, ע"ס. ווס קרוב לכדיי הכהן כסכח"ל: אף היו הושבים שהם משתדלים בעבודה. הכנו די למחוס יחכס להם די יכח עונס לעבד את ס' דין כרסס אכויס לבס: ועל כן סייע בעשותו, ונאשם בהוצאתו. לנען ידעו מי סר"ל כסס: דעת - אתר לימודי יהדות ורוח

צוה: אבל התנצלות הגדולים וכו'. הביא כרסל"ע כיוחל כזה כסס הנלון והסיג עליו כלמרו ס' השל ועסה לומר לך דעת הנלון רב בעדיס. אמר כי אהרן עשה צדמח כלכר עשה יחול, על כן כנה מוכח. והקסע על נפשו אף כן למח החלף ס' בו, ויחל סיוי כעבור סלל הרנס מיד כלכר עשה ממה ככלו. נס זה איננו נכון כי הוא קרל חג לה' מחר, וזה השס סוס שס עלס לכבוד ס' לא יעסרז אחר עמו כמלח אלסוס שהול מתיסי רכיס. ועוד למח לא סוכיר זס כעסונו למשה, כי סוס אומר והסליכו כלס ול"ן המענה דומה לשלח, ע"ס: כענין הכסיל אשר זכרנו. כסימין ע"ס: ועל כן באו אל אהרן לגלות מצפונם. שאלו לא היתה כוונת לשמים און יגלו מלפני ספירסס להלחן קדוש ס': ועל כן סייע בעשותו. ר"ל כי מחשבו לא היה כענין העגל המבוקש מידו ויחל מן העבודה הללחית הכסיס לסייע כעשייתו. והנה פלס ומלחיו משפט בידו לסקול סעולמויו של אהרן קדוש ס' מכובד ולהרחיק

ונאשם בהוצאתו "מרייהם" (כ"ל מריים) מן הכח אל המעשה. והדבר ההוא הוא גדול מאד בעינינו מפני שאין בזמן הזה צורות נעבדות ברוב האומות, והיה קל בזמן ההוא מפני שהיו עושים כל האומות צורות לעבוד אותם, ואילו היתה הטאתם שעשו בית כרצונם לעבודה לבוין אליו ולהקריב בו הקרבנות ולכבדו לא היה דבר גדול בעינינו מפני מה שאנחנו נוהגים בו היום מעשות בתים "ובחירתנו" (כ"ל זבחרנו) אותם וגדלנו להם והתכרכנו בהם, ואפשר שנאמר שהשכינה הלה בהם והמלאכים חוגים סביבותיהם, ולולא הצורך להתחברות קהלנו היה הדבר הזה נכרי, כאשר היה בימי המלכות שהיו מוחים באנשים משתדלים שהיו עושים בתים לעבודה היו נקראים במות, והיו חסירי המלכים הורסין אותם כדי שלא יגדלו וזלתי הכית אשר בטר בו האלמים והתכונה אשר צוה בה. ולא היה דבר נכרי בה הצורות

קול יהודה

אוצר נחמד

שאין בזמן הזה צורות נעבדות. לומר ע"י אלה זרם העשויה למלאכת השמים תוריד שש אלהים נאך, כי כבר קמו נכרתו הככרות האלו מן הארץ, אבל בימים סהם היו כל האומות רגילים בהם: ואילו היתה הטאתם שעשו בית כרצונם וכו'. לומר כע כע נעמך לילו לא עשו יבא אל העגל רק היו כונים להם בית כפי לזרם וכו מונח וכו מקריבים עם קרבנות בדיוים מדיהם וחובשים לטוריד שש אלהים צוה"ל גם זו דברה עבודה זרה ועל"ז לא היה כ"כ רע בעיני הכריות האף שבו מקריבים קרבנות ומתחשים לעומת הכות הזם וכו' וקודם נגד כותלי הכית והזונה כמה שבו עושים כהמ"ק, כענין שאמר רמב"ם ז"ל שהמזון אלי אל ה' אלהים העשנו הלוא הוא וכו' ויאמר ליהודים וליזשלים לפני המונח הזה שתחתיו (מלכים ב' י"ח) וכדל"ז שהשתחווים נגד בית זונה הכרית לכנסם זונה להשתחווים ועבודה לעגל שם זה גוף וגשם כמו העגל: ובחירתנו אותם. אלהו תמרים לנו כל מקום היצר בעיניו לעבוד את ה', מה שלא היה כן בימים הראשונים כשברא הכריות על אדמתם שהכל פשו לעלות ולראות כבית הגדול והקדוש סביבותיו: וגדלנו להם. אלו מגדלים ומטבחים אותם וקריין אותם מקום הקדוש: והתברכנו בהם. אלהו וכו' אים כריות ממש, וכמלאמר חז"ל ככרות הקדושה והשכחה לבית הכנסת ממש אריות וכו': שהרביבה שורה בהם והמלאכים חוגים סביבותיהם. כמגילה (דף כ"ט ע"א), ואמרנו שם עוד אלהו כדמאלו כיו יתוב כנשיה דקף ויתוב כשרה וקא מצענה ליה אמר לפניו רב"ש' עלוב וכאזינו עלוב מי נדקש מפני מי אמר לנו כשקדוש, ע"כ: להרחבתו קהלנו. מקום קיבוץ בני אדם אל התפלה: היה הדבר הזה נכרי. היה טענין זה בעינינו שאלהו נכר לנו ואנשים ומקום נאך להמשיך לנו שש הקדוש והשכינה כבית הכניו לנו ככל אוח נשבו וכחיתנו: בימי המלכות. בזמן שהיה המלכות לישראל עמד שבו על אדמתם: באנשים משתדלים. לומר אלהים אלההים וחובשים כי למנה יתש להם כי ישו להם כהם כריות להקריב עליה קרבנות ל': חסירי המלכים. כמו תוקיין ויאזינו מלכי איהו כמ"ש (מ"ב י"ח) אלה הכיר את הכהנים, עוד (שם כ"ב) כשאר דברי יאזינו מלך יהודה: אשר בחר בו האלהים. כמק"ש שיהיה בניו שם שאלו הכהנים: והתכונה אשר צוה. שהיא המדה הנאך ורוחב זרעה כענין הכל כהנה מוד ה' הטוב: ולא היה דבר נכרי בה הצורות וכו'. וכמה

ולחמיק מה שלפטר מן הכיעור. זה כי עם היות ההגלות אהרן מטעם גלוי הממרים לעשות בהם משפט כהוב כי הדר הוא לכל הכריתו הכלהי ממרים שזכר למעלה, עוד יש בזה ההגלות נוספת שאילו היה במעשה הוא שמתן פסול עבודה זרה, לא היה מקק אליו כלל ועיקר מפני התמר שבו, והיו ידיו מחובקות מהשפלות גלוי נוספים. אלא שמתן מקום לגלות חובכה האולי ולא היה בעיניו מהשכה ע"ז בשום פנים: והתברכנו בהם. כי נחשבו שבהשפלותם תא דברך ממה ה': ואפשר שנאמר שהשכינה הלה עליהם וכו'. כמו שסיקה הלה בעמודי אש וכו, וכמו שחשבו ג"כ שתחול בזרה העגל: והתכונה אשר צוה בה. חכונה הכינה לכל דבריה ולכל משפטיה, כדבר ה' השופע והיורד על פי מוחיה והטונה האר לניה, כמו שנאמר (ד"ה"ל כ"ח) הכל כבהב מוד ה' עלי השפיל כל מלאכות הכנבית. גם חכונה הקרבנות והעבודות הנעשות בה על כל מוצא פי ה' ומנוחו: ולא היה דבר נכרי בה הצורות וכו'. גם זה מורה על קלות השם אשר נכסלו בו, כי אין עשם העון בעיניו הארעה כמו שחשבו הפהלים, שהרי גם בעשית היו זרות וכל זר וכרי לא יקרבו בעינים האולי ונעשו על פי האוי האלמי. אבל עשם ההטע ושרם המרי הוא עשיית דבר אשר לא היה כהשכח פעולתו הסבירות קרנות מן המעשים האלהים מחובר למעלה. ואלת אשר דבר רש"י ה' יהיו אלל לא העשון אחי אלהי כסף וגו'. וז"ל בל להסיר על הכריות שמה עשה לעמוד אחי שלא יהיו של כסף, ששם עשיהם לעשותם של כסף שהי הן לפני כאלויות. ואלתי וזכב על להסיר הכרית ויאוף על עינים, ששם עשיהם ארבעה הרי הן לפני כאלתי וזכב. לא העשו להם שלא תאמר הכרית עשה כריות כהני כמנוח וכבתי מדרשות כדרך שאני עושה בבית עולמים לכך תאמר לא העשו להם, ע"כ. אלהו נקן צלבו כי הטאת קסמ מני אשר ימנה ליש אית ה' המנוח ית' לגלתי שמוע אל דכריו

החווה והקוסם ועובד האש ועובד השמש והמשנים וזולתם :

צט אמר החבר בן הוא , וכן כל תורותינו כלם כתובות בתורה מדבור האלהים עם משה , ובמה שכתב משה ונתן להמון הגדול ההוא בקבוצם במדבר לא נצטרכו "בם (ל"א בה) לקבלה ולא להוראת פרשה פרשה ומצוה מצוה ותכונת

קול יהודה

אוצר המד

אפילו החווה והקוסם . שם הכוונים שבני אדם , שם שם יגלו בכקר ימים והווים להם משלות אול ומדומים כהגדס עתידות , אף שם חושים גלגל בן דברי כוונים וכל אשר יגידו יתדו : ועובדי אש והשמש . ויש מהם שרשים נביסם לירללם ותכבים כזוה ישגו נעמות ימין ס' : והמשנים , הם סמלמיים כמי אלוה . וכענין זכר המורה כהלך כלאון ס' ע"ה כי עמו כבשירים לומר שיש עני אלוה , האחד מניין החומר כסתחון ואין פעלו הלוי כנגלגל , והשני מניין הגלגלס ואין פעלו הלוי כחומר הסתחון . וכדברי התכר ממלך ד' ס' ויג' : וזכר ג'כ ענין המשנים . שכל אלו התנאים כנשפזים הם משפייחים עמלם כעבודתם ומתקבים כירללם , כדבר הנצוה כזכר כשחזות , ואלה כולם ירדו לכרך שרה ואלהנו לך כבס אלהים חיים :

צט בן הדוא

קד הוא ודלי שכל מעשי בני אדם מקיין ועד גזול כמלכסו וכמכובסו וכמגלסו ומתנו וכל כהנכסו וכפרע עיני בנין הכיה וזריתו והכרכות אשר כעבורים מנין ככניה כבוד ס' , הכל כרין הורלס מלכ ס' מן השנים , ומלכ ככחז מלמדך להועיל מדריך וכו' (ישיה מ"ח) , וכאלו יבא האדם אל הקודס , ושאר כההבות שאלס כזרה מלכו כמס : וכן כל תורותינו וכו' . כל כההבות בני אדם ככל מעשי ס' הכל ככבס מיד ס' נלמד לו : כמבור האלהים עם משה . כל מה מצוה ס' הכל כיה כבידור רחב כלאון שלא נשאר זכר פרע שיהי משה מלוה מככרתו , וכן כל דבר כמדבר כיו מנינים מעשי ס' אשר לזכ אלוהס . ואלכס כשתלמוד מללנו מחולקת כשירות כשכוקים , זס סיה לקבץ דעס כעך דעס משה כרבו ע"ה ודורו שיהי לזכר ככס , כי הדור כהוא כיה הוכוכר ככני אדם ומשס וליך כיו כדורות הולכים ומתמעטים , כמה שאלמו ריש כינר מעכרין ודוות כרלשונים סיה לזכ כחתו ככתתו על לזכס ודוות כלחזונים כפתתו על כיהל ולקן כמלל מתק כדוקים , ע"כ : להמון הגדול ההוא . שיהי דור דעס כעוד וסיו מנינים כל הדינים מתחורס אלכ ס' מהס לנטיס : לא כצטרכו כם . כדויים כהוונים כזורה . וללכ בה , ר"ל כחורה : לקבלת . לומר לקבל פירוש כדוונים והכמות , כי כיו מנינים כל הכרחת הדוונים והכתיבים כחורה ככנתו , וכן חורה כעוד ס' הכל כניר לזכ מסה מפי הגבורס , כלאון שלא נשאר דבר קטן שלא פירש לזכ : ולא להוראת פרשה פרשה . לא כיה כרין הורללס ככל כפרש מפי יסיה חיוסס כזכ , כי יס מלות חוים כלך , ויש הלויס ככתיבים וכמדת , ויש תכונת כחך , כי ככל מפרש ככנתו : ומצוה מצוה . וכן

הפעולות איש איש ממלכתו אשר מהם עשית . וזה שאל והפל , כמו שיהפשו כדבריו לפמה זה כשני סימן מ"ס כחמרו לכל דעס הפילוסופוס וכו' וככר כעמו אל ההקסס והככרת וכו' , עד אמרו חיה ככל , ועיוון שמה . והכונה הולל המבכרת כשלימי סימן כ"כ כחמרו הלל הקדמתי לך כדברי כי כההכרכות והככרת כחורה חיונו מנייה אל רזון הלהים , והס לל המשנים והלמי הקדמות וככלי הרהויה והגבורים כהרים וטרפי כמיס ככס משהלמי : להקרב אל הלהים . וככר אמרו שאלן מתקבים אל הלהים כי זלס כמלות הלהים עמון . כעבור שחול יודע שיעורן וכו' כמו שיהי כמטסה המשכן וכו' , ע"כ . וכחמרו אפילו הרזוה והקוסם וכו' , כורה על גרישוס של אלו . ואלוי גרישוס ההוא והקוסם הוא מקורס יד מלכלכס כהדק עתידות . וגרישוס ענדי הלס והשמש הוא להיות עבודהס ככיה לנכרלס . והכפרס שזכר אלו מכלל יקר הכברלס מפי יהוסס עני כהלים כעל ידס ימכר כל דבר ככני ומלחוייה כמו שכתבו סימן א' . וגרישוס המשנים שם מלחמיים כשני אלוהה הוא כי עיוס עבודהס לכורה ככר כמיים כענינו כרבו . וככר זכר המורה כרלשון ס' ע"ה כי ענין המשנים הוא כחמסס שיש סס עני אלוהה , האחד מנייה החומר ההתקון ואין התלוה לפעלו כנגלגלס , והשני מנייה הגלגלס ואין ההתלוה לפעלו כהווי . ובוא יבא דבר הככר ככניסי סימן ג' לאמר וני מי הביא המשנים ללמד כשהי ככות קדמותו וכו' :

צט וכן כל תורותינו וכו' .

זלח תורה העולה וזלח תורה התנכה וזלח תורה ההתנכה וזלח תורה האלס וזלח תורה זכר השלשם וזלח רביס . ויהקשר אמרו וכן , כי כאשר אמרו סימן ז' כנינין הכיה והכורות שאלוי ללפוט ככס חיון על מקוסל אל זלח , כן הדכר ככל כרפי מלות התורה כי הוא יחכ' יודע שיפורס כלאמר : כרובות כחורה כמדבור האלהים וכו' וכמה וכו' . ר"ל שכתביה על ידי שיהיה עמרה כליט' עש' מקורס חויה ואומר לו כמות לו כך והוא כחכ מפי על הסכר כדוי כאשר שיהי עליו כעל

הזוי יח' , לא שיהכר המלוה כרלנו אחרי שמשו כותס כמלוה : ונתן להמון הגדול הדוא וכו' . והנה לל היה כי בו כקסוק לרוב כפרמונו : לא כצטרכו כם לקבלה וכו' . כי מפי משה רבן לזכ דעס התכורה כני אמרני . ועס יחכ גס הוא מוקבל מפי כתיביה כחמסס משה קבל חורה כמיני , וכן זה השוכו כקבלה ככל כהפוט מפי יחכ גס כחלו כעוד מפי כתיביה עמיה , כי ככר כתיביה אללס עולס מדכנתו כניכולס ואמרו קרב אלה ושעמ וגו' . ותמח האמך אף גס זלח על המלות כהן המקובלות ממנו כחומות עד כהוורט לזורה דק כליי שיריב לזכ כניפור כהוה כהכללה כעניס . הנה זלח לל זלח כי לא הוצרכו להוראת פרשה וכו' . כי הכל למדו ממנו עמלם כחמסס ז' כנירובין , ה"ד כינר ככר משק , משה כיה למד מפי הגבורס ,

"ותבונת" (כ"ל איך תבונת) הקרבנות ואיך מקריבים אותם ובאיזה מקום ובאיזה צד ואיך נשחטים ואיך עושים בדמם ונתחיהם ממלאכות הלוקות, כולם כביאור מאת האלהים "שלא" (כ"ל לא) יחסר מהם דבר קטן ויפסד הכל, כמו ההיות הטבעיות אשר הם מתהברות ביחסים דקים לא תשיגם המחשבה לדקותם, אשר אם יארע מכשול מעט ביחסים ההם היתה נפסדת ההיות ההיא ולא היה הצמח ההוא או החי ההוא או האבר ההוא דרך משל אלא מופסד או נעדר. וכן "זכר" (כ"ל זכור) איך תגותה הבמה

אוצר נחמד

קול יהודה

נכנס אהרן שנה לו משה לרקו, ונחלק אהרן וישב לו לשמחל משה, וכנכו בניו שנה להם משה פרקס, נסתלקו הם ישב אלעזר לימין משה ויהימר לשמחל אהרן, וכנכו זקנים שנה להם משה פרקס, נסתלקו זקנים ישבו לזרדים, וכנכו כל העם שנה להם משה פרקס וכו', ע"כ. ולא פרשה ופרשה בלבד למד ממנו בכלל, אבל ג"כ כל מצוה ומצוה בפרט. ולא זו אף זו קתי בשגם דקדוקי כל מזה שמנו מתי כמו שיהי בתוספת הקרבנות וכו': ותבונת הקרבנות. לעולה להפחל ולשלמים ויואל: ואיך מקריבים אותם. קריבה או קודם שמיטה להקריב חיים למקום המיוחד להקריבתם. ובהמשך דבריו יורה שלא אמר זה על הקרבנה על בני המזבח, וסמך הביאור על זה בלמון ובאיזה מקום. ואל המוש על הא"י היואל צדקו בהדס לפי עיקר שמיטה, כי הרבה דוגמתו המאל לביאור הקודם כמו שיבאר בשני סימן כ"ה וכו' ובמקומות אחרים. ובה זה על כנגד אמרו פ' ויקרא ויקריבו אל פתח אהל מועד על היואל. אל נאמר שכיון בלמון ואיך מקריבים אותם, על הקרבת חיים בלמון. והל"ה אמר ובאיזה מקום על המקום המיוחד אל הקרבנה. ולפי זה וה"ו מוסיף על ענין ראשון: ולא יזוה צד. בלמון ותסת אותו על ידך המזבח לפניה לפני ה' ויואל: ואיך נשחטים. אלו דיוי שמיטה להלכ המטה מסיני, וככלל בזה אם בשמיטה אם במליקה: ואיך עושים בדמם. בלמון שם והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזיקו את הדם וגו'. ויש במקום דומים משפטים הלוקים כמעט: ובגרותהוהו. בלמון שם ועברט בני אהרן הכהנים את המתחים את הבלש ואת הסדר וגו', וקרבו וכרעיו וגו'. ואין הטנה בכאן אל נאמר בהבמה להמיה בלשאר הזכר שמה, כי בל יבל דבר על זה בלמון אהרן אך שמיטה הבמה הנקרבת וכו'. כי שם רלה למחן זה אל הלוקות הבלבים קתים לטריפה וקתים ללכיה. אבל כוונה בכאן בסדר ההקרבנה אל המקום המיוחד לקר והשמיטה והזיקה וההקרבנה ע"כ המזבח. וכל אלה המדבר בל' ויקרא ששם עלו שמוכים ומזרינים על הסדר את עמנו, אלם שספקים שם המזבח, ומחלמר כלן בדבריה המכר מן הסנה שזכרנו: שלא יחסר מהם וכו'. המאל דוגמת זה בשלישי סי' כ"ג: ביוחסים דקים. אשר בין האלכיות והלחות: איך תגותה וכו'. כאל הזכיר

וקו נעשית המזה בלד מזה הכל מנאר בלר היענ: ותבונת הקרבנות. לזור וזיקו הקרבנות והמינים הנכתיים וכל זכר או קרבן בני שנה או יותר ואזיה מקוטן של זכתיים. וסמך זה מנאר כי לא ללמד דרכו לבדו לו מלבו מעשים ותלות שמה יתקרב אל ה' בשום דבר קטן או גדול: ואיך מקריבים אותם. כמ"ס ארס כי יקריבו מכה קרבן לה' וגו' יקריבו ארוח לנינו. ואזיה משה עולה שיהא כולה בליל או שיהא שבער נאכל או שאר מיני קרבן: ובמקום מקום. סוף מקום אשר יבנה בו ה' בניה הכתייה או נמשך בערס לא כביכול וקדשי קדשים, וזולה אלו המקומות יהי נקרא שמיטי חון: ובאיזה צד. קדשי קדשים שמיטתן לפון, קדשים קלים שמיטתן ככל מקום נקדשה: ואיך נשחטים. שמיטתן ככלי שרת כדלמר כזכתיים (דף ז"ד): ואיך עושים בדמם. סדר וזיקה כדס: ובגרותהוהו. סדר הקרבנה הכתייה, כמ"ס אל הלה ואל סדר וגו' וקרבו וכרעיו וגו': במלאכות הלוקות. הרבה הלוקי דיינים הם נעמטה קרבנות: כולם בבאור מאת אלהים. על הכל השקוף ה' למד לו משטת הקרבנות: לא יחסר מהם דבר קטן ויפסד הכל. כל הטעמים שפסדת משפטי הקרבנות הם כולם למען זה לט ולזה מעבד את חתייו ולא יחסר דבר קטן ממנו כל ענין עבד: כמו ההיות הטבעיות. כל מה שנהווה ונכנה שולט ע"כ הדבר נקרא ע"כ. אשר הם מתהברות ביחסים דקים. כל מה שנהא הקד"ס בעולמו מענינים הכשמיים הם מוזכרים מלרעב אלכיות חסם קר וחס יבש ולה הכתייה את עבתי ארבעת היסודות. אמנם מנד סיוחם, ר"ל העקר אשר ללכיות אלו ככל דבר באמי משמנה הרבה כתי גורת הכתה שפי' השפער לכל מזה ותי שיעור הלכין לו מחיות אלו, ותמחה זו נבלו הנכתיים למיניהם ולפרטייהם. וכנה מלרעב אלו האלכיות והסודות הורכבו מינים רבים מלד ופרטים שונים כמעט אין מספר, וע"כ הערכים אלו נהלקים לתקנים דקים מלד. והיה ד"מ עקר הכוח אל הקרב בלמה או משמנה מערכו בלמה אתר בתלק קטן מלד עד שאין המתכבה משנה הקטן כוס, ועכ"ל יגרוס זה הכוונה שיהיה בלמה מלרעב נבל ממנו ככל עניינו, ולא יקרב בשני נערך זה הכל נפסד ולא יתהוו למח זה או החי הוא: או האבר האבר והוא. ר"ל הבלגר סנדה לעולמו הנהא אלם יתכנה העקר הכתייה אשר כהכרענו ויטענו פעולתו: אלא מווסד אף נעדר. כהם אם ככר נכרל הדבר נערך בשלם כתי כלוקר לו והל"ה נכר ערטי אף יפסד טעניו הכווא, יבש התיז וגבר ימות ויהא, ולא ערטי נוצר לא נעלם ערכו חיי הוא נעדר ואינו מתהוו כלל: איך תגותה הברמה הקרבנות וכו'. בעולה נלמר ומה אוחה לתמיה והיא כולה מנתחה לנתחים, ובבלבים צור קר הלכיר את החלב שכל הקרב ואל שתי בלכות ולא סיוחם על הככר, וטעף על זה כדכש הלאים תמימה